

Gender and the Understanding of Women's Subjectivity in Home Quarantine under COVID-19

Mohammadtaghi Karami
Ghahi *

Associate Professor of Women Studies,
Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

Abstract

The specificity of the coronavirus pandemic is indebted to the ironic fact of returning to the ancient tradition of quarantine at the threshold of the 21st century and the utmost progress of medicine and hygiene. Considering the gender aspects of home quarantine, this research aims at understanding women's gendered experience of COVID-19. Under the verstehen interpretive paradigm, we analyze the experiences of twenty-three 30-52-year-old, married women who were interviewed during the first home quarantine in 2020. The content analysis of these women's experiences gave us four conceptual patterns include crisis, female double subjectivity and endurance, feminine suspense and body management under the panic, and masculinity and the deconstruction of the dominant image by returning to the importance of fathers' status. Overall, the calling of women to the center of the crisis and the disruption of the usual social order offers the Iranian women a historically subjective role and the opportunity to construct a different image of their feminine self in individual, family, and social levels. Meanwhile, the genealogy of pandemics shows that the centrality of the "housewife" as the dominant discourse under crisis is temporal, as the society returns to its misogynist origin with the passage of the crisis.

Keywords: Gender, Covid-19, Female Subjectivity, Fatherhood, Iran.

* Corresponding Author: karami@atu.ac.ir

How to Cite: Karami Ghahi. M. (2023). Gender and the Understanding of Women's Subjectivity in Home Quarantine under COVID-19, *Quarterly Journal of Social sciences*, 30(99), 89-132.

1. Introduction

COVID-19 as a critical global incident in the 21st century emerged in the utmost development of medicine and of global health metrics. The unknown nature of the pandemic and of the preventative and treatment methods, in addition to the fear of the high risk of contamination and death, added to the curiosity of the disease and the mismanagement of the whole condition. In consequence, the most they could do about it has been to apply the traditional Middle Ages method of quarantine. As the sole preventative and even treatment method, home quarantine turned home and family into the main alternative in front of governments in retreating COVID-19. The social understanding of COVID-19 as a disaster in its primitive treatment framework finds additional gender orientations.

Research Question(s)

The current research answers two questions: 1) what is women's gendered experience of themselves and the male other during COVID-19? And 2) how has the process of women's subjectivity in their reflexivity of selves, the other, and the social world during COVID-19 been experienced?

2. Literature Review

Gender is the most important and original element in the construction and meaning of the self (Wharton, 2012: 37); thus, it provides the major source of knowledge for constructing the male or female self (Goffman, 1977: 301-331). It is constructed through the social process known as tenderization (Macé, 2015: 17-18), representing the social status, and the rationality and legitimacy of one of the fundamental divisions and various social orders that are observed in every society. It is the socio-cultural and micro-political produce (West and Zimmerman, 1987: 125-151) that is maintained in a body of gendered behaviors and expectations constantly obtained and lived as part of the socialization process (Holmes, 2010: 125-151). Understanding gender as a social phenomenon that has stood the test of time, adds to the significance of gender experiences in a crisis-relevant framework.

Disasters expose individuals to conscious action by interrupting the ordinary flow of everyday life and setting them free of the habitual norms of thinking and acting (Schütz, 2003: 19). Crisis is defined as a trial opportunity in terms of encircling people in painful situations that

oblige finding new skills and creative problem-solving capabilities, mostly accompanied by pain and pressure (Martuccelli and de Singly, 2012: 73-80). The trial and the social experience that comes with it, are the intersection of individuals and the social structure, in which the rationale for action emerges during the trial situation and the social experience, itself composed of three segments: "integration", "strategy" and "subjectivation" (Dubet, 1994: 136). The social world is the context in which effective action takes place in the heart of experience and the knowledge of the surroundings. The individual's knowledge of the social lifeworld is organized around the meaning of her actions under circumstances where she targets the control of her lifeworld and social relationships and locates herself at the center to recognize and utilize the elements that maximize this purpose (Schütz, 2003: 10-11). The social experience and the improvement of capabilities that are required for dealing with difficult situations are inclusive of the two processes of subjectivity and reflexivity.

Subjectivity is a fulfilled social process formed around the reflexive subject in which, in a process of working on the self, the subject attains new consciousness for the constant reflexivity, redefinition, moderation, and reformation of one's consciousnesses and actions. In this process, personal life turns into a project open to new restrictions, worries, and concerns as well as new opportunities and untried experiences (Giddens, 2021: 22). Reflexivity is performed in a bedrock of the individual's critical distancing from and assessment of oneself, others, and the social lifeworld (Martuccelli and de Singly, 2012: 73-80). Therefore, reflexivity and "the narrative of individuation" in modernity are understood and experienced in the context of internal and external clashes (Bertucci, 2009: 43-55).

3. Methodology

After defining the individual and his conception of social reality as the prospects for understanding social phenomena (Martuccelli and de Singly 2012: 76), this research is conducted in the verstehen interpretive framework and constructivist epistemology. The method applied is basic qualitative research (Merriam, 2015: 46-48) and the techniques for gathering and analyzing data are semi-structured in-depth interview and thematic analysis. The sampling method is purposive while the population is made of 23 married women between

30-52 from Tehran and Alborz provinces while maximum diversity in age, appearance and class and religious affiliations has been observed in their selection. Due to the state of quarantine in 2020, the interviews were conducted via WhatsApp application and in the form of oral questions and answers that have been defined based on the research guidelines.

4. Results

Four dominant meaning patterns and their sub-meanings as identified in the thematic analysis of interviewee's narratives include: crisis, subjectivity and double feminine resilience (the loss of the functionality of the concept of roles in explaining the complexity of feminine experience, the frustration with being oneself and the resulting duplication of crisis harms, the emergence of woman as the heroin subject), suspension of femininity and body management under disease panic (deference of femininity in the return to the natural body, the unbearableness of the lived time waiting for the disaster, the deferred gendered life in the panic of the moment of crisis), masculinity and the deconstruction of the dominant image in crises (the perplexity of masculinity in the entanglement of the spaces for social familial life, the lack of domestic work skills and men's avoidance from the private sphere, expectation for disaster and the lack of masculine authority), and the return to the importance of paternal status in the experience of crisis (the absence of paternal emotional authority in waiting for disaster, gendered consciousness in the shared experience of disaster and the demand for the presence of father, financial support as the precondition for good fatherhood).

Demographic information table

Number	Name	Age	Education	Employ	Marital Status/Number of Children	City of Residence
1	Sima	36	Bachelor's degree	Housekeeper	2	Tehran
2	Mehri	36	Bachelor's degree	Housekeeper	1	Damavand
3	Fatameh	38	Bachelor's degree	Housekeeper/ Home job	1	Tehran
4	Saba	36	Bachelor's degree	Housekeeper	2	Tehran

Number	Name	Age	Education	Employ	Marital Status/Number of Children	City of Residence
5	Hanieh	52	Master	Employee	2	Karaj
6	Fahimeh	48	Bachelor's degree	Employee	2	Mehr-shahr (Alborz)
7	Mahoor	-	-	Teacher	2	Karaj
8	Zeynab	44	Master	Teacher	2/ widow	Tehran
9	Samareh	38	Master	Employee	1	Karaj
10	Pariya	30	Bachelor's degree	Housekeeper	1	Tehran
11	Shamisa	38	PhD in Pharmacy	Pharmacist	1	Karaj
12	Sahar	36	Bachelor's degree	Housekeeper	2	Damavand
13	Sogol	36	Bachelor's degree	Teacher	1+ Pregnant	Karaj
14	Mina	35	Bachelor's degree	Employee	2	Tehran
15	Mehrana	38	Master	Housekeeper	1	Tehran
16	Azadeh	40	Bachelor's degree	Housekeeper	2	Tehran
17	Mahshad	40	Bachelor's degree	Teacher	1/Ddivorced	Tehran
18	Asal	41	Bachelor's degree	Housekeeper	2	Mehr-shahr (Alborz)
19	Soheyla	30	Bachelor's degree	Employee	-	Roudehen
20	Minoo	39	Master	Nurse	2	Tehran
21	Samira	37	Bachelor's degree	Housekeeper	1	Kamal-shahr (Alborz)
22	Mojgan	38	Bachelor's degree	Teacher	2	Roudehen
21	Elham	37	Bachelor's degree	Housekeeper	2	Roudehen

5. Conclusion

The COVID-19 crisis as compared to other disasters such as floods, earthquakes, and war, has been experienced around the center of home and family, leading to the disruption of the normal, everyday life order of the house. Defining home quarantine at the core of controlling the disease brings women to the central position in crisis management. At this central position, women begin to work on their feminine self,

learn new skills, and improve these capabilities due to the demand that is created by the crisis and the disruption of the previous order of social life. Meanwhile, and especially because of the absence of the government, further pressure, mental and psychological, put on women for appropriate reaction. Overall, in the dominant discourse of social sciences which is defined with pathological approaches, being under such circumstances of extra pressure makes people, especially women, more vulnerable. This is while the COVID-19 crisis has been a historical moment in women's subjectivity and individuality, especially for Iranian women. Nevertheless, the historical accounts of pandemics as crises and disasters show that though women are the subjects called to the center in all these accounts, as a result of which house and household management around the discourse of the "housewife" turns into the dominant discourse, this centralization of femininity is temporal and restricted to those historical moments. With the return of society to its normal order, women are once again deprived of the central position; in other words, the misogynist genealogy is back there as the dominant discourse.

Acknowledgments

I am obliged to the Allameh Tabataba'ei University for allowing me to conduct this research. I extend my gratitude to Dr. Dabbaghi, Faculty of the ATU for her kind assistance in compiling the research proposal and completing the interviews, Dr. Shf'ati for joining the team in the initial analysis of data, and Dr. Khazaei, Faculty of the University of Tehran and the main colleague of the project.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جنسیت و فهم سوژگی زنان از قرنطینه خانگی در بحران کرونا

محمد تقی کرمی قهی * | دانشیار مطالعات زنان، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

چکیده

خاص‌بودگی پاندمی کرونا به وقوع آن در آغاز دهه دوم قرن ۲۱ با بالاترین حد توسعه‌یافتگی دانش پزشکی و بهداشت و نیز به بازگشت به سنت پزشکی کهن قرنطینه‌بازمی‌گردد. هدف پژوهش با تأکید بر سویه‌های جنسیتی تجربه بحران کرونا به‌مثابه فاجعه در مفصل‌بندی آن با راهکار قرنطینه‌خانگی، فهم تجربه جنسیتی زنان است. این تحقیق در پارادایم تفسیری تفهیمی به تحلیل مضمون تجربه ۲۳ زن متأهل ۳۰-۵۲ سال از بحران کرونا پرداخته است. چهار الگوی معنایی غالب شناخته‌شده در روایت زنان عبارت‌اند از: فاجعه، سوژگی و تاب‌آوری مضاعف زنانه، تعلیق زنانگی و مدیریت بدن در هراس از بیماری، مردانگی و ساخت‌شکنی از تصویر قالبی در فاجعه و بازگشت به اهمیت جایگاه پدری در تجربه فاجعه. به‌طور کلی، فراخوانش زنان به مرکزیت در موقعیت بحران و به‌هم‌ریختگی نظم پیشینی زندگی اجتماعی، هرچند با فشار ذهنی و روانی مضاعف همراه است، اما با قرار دادن زنان در یک موقعیت سوژگی تاریخی، به آن‌ها فرصت برساخت تصویری متمایز از خود زنانه را می‌دهد. هرچند، مطالعه تبار تاریخی پاندمی‌ها نشان می‌دهد که محوریت «زن کدبانو» به‌عنوان گفتمان غالب در شرایط بحران، موقت و گذرا است و با گذر از شرایط بحرانی، جامعه به تبار طرد زنانه باز خواهد گشت.

کلیدواژه‌ها: جنسیت، کرونا، سوژگی زنانه، پدری، ایران.

طرح مسئله

کرونا یکی از شگفت‌انگیزترین رخداد‌های تاریخی اخیر در سطح جهانی است. وقوع همه‌گیری بیماری‌های عفونی در قالب اپیدمی و پاندمی در جهان امری شناخته شده است و بیماری‌های عفونی باکتریایی و ویروسی مانند سل، آبله، وبا، تیفوس در طول قرون متمادی جامعه بشری را درگیر و کشتار بسیاری داشته است؛ اما شیوع کرونا از چند جهت با سایر بیماری‌های مسری تفاوت دارد؛ چراکه وقوع آن در آغاز دهه دوم قرن بیست و یکم در حالی رخ داد که دانش پزشکی و سطح بهداشت جهانی در بالاترین حد توسعه یافتگی است. علاوه بر آن ناشناخته بودن این ویروس و فرآیندهای پیشگیری و درمان و نیز هراس از احتمال بالای ابتلا و مرگ هم بر خاص‌بودگی‌های این بیماری افزود و هم مدیریت آن را با دشواری مضاعفی مواجه ساخت.

مهم‌ترین اقدام فوری در مدیریت کرونا، بازگشت به سنت پزشکی کهن قرنطینه بود که شیوه درمان بیماری‌های واگیردار در اروپای قرون وسطی بوده است (Huremović, 2019). اجرای سیاست قرنطینه در بهار ۲۰۲۰ متأثر از عوامل اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی، نژادی و جغرافیایی، تأثیر نابرابری بر اقلیت‌ها و حاشیه‌ها داشت و با پدیدارشدگی بیش‌ازپیش شکاف و نابرابری‌های اجتماعی، نژادی، جنسیتی، سنی و طبقه‌ای در دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی و درمانی مناقشات بسیاری را برانگیخت (Center for Disease Control, 2020; Price-Haywood et al., 2020; Roland 2020). به‌طوری‌که این نابرابری‌ها تنها به‌صورتی محدود توسط عوامل ساختاری قابل تبیین است (Rentsch et al., 2020; Van Bavel et al. 2020). دولت ایران به‌علت محدودیت‌های مالی، قرنطینه را به شکلی ناقص و با واگذاری مسئولیت بیشتر بر خانواده و شهروندان ایرانی اجرا کرد. به‌این ترتیب، با تعریف قرنطینه خانگی به‌عنوان تنها روش پیشگیری از گسترش بیماری، کالبد خانه و خانواده تبدیل به اصلی‌ترین کانون اتکا دولت‌ها برای مقابله با بحران کرونا شد (Bessière et al., 2020). در حالی تجربه خانواده ایرانی از قرنطینه و کرونا تجربه‌ای از احساس رهاشدگی و بی‌پناهی خانواده در غیاب دولت و ازجاکنندگی و درهم‌شدگی فضاهای زیست روزمره خانوادگی و اجتماعی همراه با افزایش تعلق به فضای کالبدی خانه

و مرکزیت‌یابی خانواده تفسیر شده است (Karami Ghahi, Khazaei & Oujian 2023) که در فهم اجتماعی کرونا به‌مثابه فاجعه، سویه‌های جنسیتی این تجربه دارای اهمیتی مضاعف برای مطالعه است. در واقع، مطالعه کرونا با رویکرد حساسیت جنسیتی، در مفصل‌بندی با راهکار ابتدایی درمان آن یعنی قرنطینه خانگی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. مفصل‌بندی دو مفهوم زنانگی و زندگی روزمره، امکان فهم و تفسیر پدیده‌های اجتماعی را از منظر افرادی فراهم می‌کند که نه تنها خودشان، بلکه روایتشان از خود، دیگری‌ها و زیست جهان اجتماعی در حاشیه قرار دارد (Larguèche, 2011). پژوهش پیش‌رو، بر این فرض بنا نهاده شده است که در بازگشت به تجربه‌های تاریخی، زنان در فاجعه‌ها و بحران‌ها به مرکزیت فراخوانده شده و نقش ایشان در مدیریت امور خانه و خانواده برجسته‌تر از پیش می‌شود. البته در بازگشت به تجربه‌های تاریخی به‌نظر می‌رسد، با گذر از بحران، جامعه به گفتمان تبار طرد زنانه باز خواهد گشت. بنابر آنچه گفته شد این پژوهش به دو پرسش پاسخ خواهد داد؛ ۱- تجربه جنسیتی زنان در بحران کرونا از خود و دیگری مردانه چیست؟ ۲- فرایند سوژگی زنانه در بحران کرونا در بازاندیشی از خود، دیگری و جهان اجتماعی چگونه تجربه می‌شود؟.

پیشینه تحقیق

پژوهش‌های داخلی و خارجی بسیاری با موضوع جنسیت و خانواده به محوریت کرونا انجام شده است. در پژوهش‌های داخلی، کرونا با تغییر در زیست جنسی افراد در چارچوب خانواده و بیرون از آن^۱ و نیز، فهم از خود، روابط خانوادگی و خویشاوندی و نقش‌های جنسیتی، تجربه افزایش فشار ذهنی و روحی افراد را به‌دنبال داشته است (Alavipour Rafsanjani, Abdi & 2020). تغییرات نقشی در خانواده^۲، افزایش فشار

۱. <http://www.isa.org.ir> (کرونا، مناسبات جنسی و جنسیتی، منصوره موسوی، سایت انجمن جامعه‌شناسی

ایران، ۱۳۹۹/۰۳/۲۴)

۲. www.irna.ir/news/83745907 (روایتی از نقش زنان در مهار بحران کرونا، مهری طیبی‌نیا، سایت

خبرگزاری ایرنا، ۱۳۹۹/۰۱/۲۳)

اقتصادی و کار خانگی، افزایش خشونت خانگی^۱، به ویژه خشونت کلامی (با تأکید بر خانواده‌های قشر ضعیف و متوسط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و تحصیلات پایین مردان) (Mirzaei, Nazarzadeh, 2021) از تأثیرات کرونا است که بیشتر در طبقه اقتصادی پایین و کم برخوردار جامعه تجربه شده است. بحران کرونا به اهمیت یافتن کالبد خانه^۲ و پیوستگی آن با خانه^۳ و فضای خانگی منجر و با برجسته کردن اهمیت ارتباط صمیمانه و عاطفی در روابط متقابل افراد به کاهش احساس اضطراب فرد در بحران منتهی شده است.^۴ همچنین، کرونا با تعلیق بخش‌هایی از زندگی اجتماعی و تشدید هراس نزد کنشگران به بازاندیشی افراد در اندیشه و عملکرد خود و تعاملات روزمره منجر شده است (Afrasiabi, Baharluoei, 2021) که از آن جمله است تغییر در سبک زندگی و الگوهای مصرف فرهنگی خانواده (Eskandarian, 2020)؛ بازنگری و بازاندیشی در سبک زندگی و ظهور سبک‌های زندگی سلامت محور، خانواده محور، رسانه محور، اجتماع محور، فرهنگ محور و فراغت محور (Tajbakhsh, 2020). برآمدن سه الگو خانواده بازاندیش، انفعالی و تلفیقی در خانواده ایرانی (Aliabadi, Daneshvar & Gasempour, 2021) از دیگر نتایج پژوهش‌های داخلی است. همچنین می‌توان به پژوهش‌هایی اشاره کرد که در حوزه فضای مجازی انجام شده و با مطالعه تجربه جنسیتی زنان در بحران کرونا، یافتن فاعلیت زنانه به ویژه در ایجاد شبکه‌های ارتباطی مجازی، آموزش فرزندان و نقش شهروند مولد در «خانه‌ایستاگرام» (Badamchi & Alborzi, 2020; Khalili, 2020) و بساخت بحران کرونا در قالب فانتزی، گفتمان انگیزشی، نوستالژی پیشاکرونایی و پزشکی کردن زندگی روزمره را مورد تأکید قرار داده‌اند (Karami ghahi & Farzadmanesh, 2023).

در پژوهش‌های خارجی، تغییر در روابط اعضای خانواده (زن و شوهر و فرزندان)

۱. <http://www.isa.org.ir> (چالش خشونت در قرنطینه خانگی، حسن امیدوار، سایت انجمن جامعه‌شناسی ایران،

۱۳۹۹/۰۳/۲۴)

2. House

3. Home

۴. <http://www.isa.org.ir> (انسان اجتماعی و نیاز به مجاورت و مراوده، حمزه نوذری، سایت انجمن

جامعه‌شناسی ایران، ۱۳۹۹/۰۳/۲۴)

(Chin et al., 2020; Lee et al., 2020; Lebow, 2020)، تجربه روابط همراه با تنش (Chin et al., 2020; Gilia 2020; Humphreys, 2020; Cluver et al., 2020)، افزایش خشونت خانگی (Usher et al., 2020; Lavergne et al., 2020)، تعمیق نابرابری‌های جنسیتی در حوزه کار خانگی و افزایش فشار کار زنان (Ali and Ullah 2021; Gao & Sai 2020; Flaherty, 2020; Malisch et al., 2020; Zamarro et al., 2020)، سوق یافتن زنان به نقش‌های مراقبت سنتی (Power, 2020) « فرسودگی همه‌گیر » به‌ویژه نزد مادران تنها به‌علت وظایف مراقبتی از فرزندان (Hertz, Mattes & Shook, 2020) و فزونی تجربه رنج، ترس و اضطراب نزد زنان در مقایسه با مردان (Umamaheswar & Tan, 2020) از مهم‌ترین نتایج به‌دست آمده است.

در مقایسه با تحقیقات بررسی‌شده، پژوهش پیش‌رو، در پارادایم تفسیری تفهیمی انجام می‌شود و هدف خود را شناسایی و فهم الگوهای معنایی غالب در تجربه جنسیتی از بحران کرونا و قرنطینه خانگی به‌واسطه روایت‌های زنانه تعریف کرده است که بر بستر «اقتدارزدایی از سه نهاد دولت، پزشکی و انگاره قالبی خانواده» در آن بحران و به‌طور کلی، «ساخت‌شکنی از نظم اجتماعی پیشاکرونایی» و در فرایند سوژگی زنانه ساخته می‌شود (Karami Ghahi et al., 2023).

چارچوب مفهومی

چارچوب مفهومی این پژوهش در مفصل‌بندی جنسیت^۱ به‌مثابه برساخت اجتماعی، فاجعه به‌مثابه تجربه اجتماعی^۲، بازاندیشی و فرایند سوژگی به‌عنوان مفاهیم اصلی و کلیدی در تحلیل روایت‌های زنانه صورت‌بندی شده است.

جنسیت مهم‌ترین و نخستین مؤلفه ساخت و معنای خود^۳ فردی (Wharton, 2012)

و به‌عبارتی، مهم‌ترین منبع شناختی و معرفتی برای ساخت خود زنانه یا مردانه است

-
1. Gender
 2. Social experience
 3. Self

(Goffman, 1977). جنسیت برساختی اجتماعی است که در فرایند اجتماعی جنسیت‌سازی^۱ شکل می‌گیرد (Macé, 2015). جنسیت به‌مثابه امری اجتماعی تاریخی فرهنگی و نیز قالبی از رفتارها و انتظارات جنسیتی زنانه و مردانه، در فرایند جامعه‌پذیری و به‌طور پیوسته آموخته‌شده و زندگی می‌شود (Holmes, 2009). درواقع، جنسیت بازنمایاننده شرایط اجتماعی و عقلانیت و مشروعیت یکی از تقسیم‌های اساسی و نظم‌های اجتماعی گوناگون در هر جامعه، به‌عنوان ثمره‌ای اجتماعی-فرهنگی و خرده سیاسی^۲ تعریف می‌شود (West & Zimmerman, 1987). با فهم جنسیت به‌مثابه امری اجتماعی و شکل گرفته در موقعیت‌های آزمون، تجربه‌های جنسیتی در مفصل‌بندی با فاجعه اهمیتی دوچندان می‌یابد.

فاجعه و بحران به‌عنوان موقعیتی تعریف شده که در آن واقعیت بنیادین جامعه آشکار می‌شود (Baker, 2020). فاجعه با ایجاد گسست و وقفه در جریان عادی زندگی روزمره و غیرقابل کاربرد شدن شیوه عادی اندیشیدن و انجام کنش، فرد را در موقعیت کنش آگاهانه قرار می‌دهد (Schütz, 2003). بحران و فاجعه قرار گرفتن در موقعیت آزمون^۳ است. آزمون، یعنی تجربه قرارگیری در موقعیت‌های دشوار و رنج‌آور که فرد را وادار می‌کند تا باهدف تداوم زندگی اجتماعی، یافتن راه‌حل‌های نوآورانه و سامان‌دهی کنش‌های اجتماعی به‌چانه‌زنی با دیگران و دنیای اجتماعی پیرامونش بپردازد و این در حالی است که فشار ذهنی و رنج تجربه‌شده در موقعیت دشوار آزمون، فرد را به فراگیری مهارت‌های جدید و بهبود توانایی رویارویی با موقعیت‌های سخت و دشوار هدایت می‌کند (Martuccelli & de Singly, 2012).

آزمون و امر برآمده از آن یعنی تجربه اجتماعی، نقطه تلاقی فرد و جامعه به‌مثابه ساختار است و منطق کنش انجام‌شده در موقعیت آزمون و تجربه از سه بخش درهم‌پیچیده، یعنی «ادغام»^۴، «راهبرد»^۱ و «ذهنیت‌سازی»^۲ تشکیل شده است (Dubet,)

1. Genderization
2. Micro-political
3. Trial
4. Integration

(1994). در بعد ادغام، کنشگر تعلقات و منافع خود را باهدف نگهداری و تقویت همبستگی با جامعه به مثابه یک نظام به هم پیوسته تعریف می کند. در تعریف منطق راهبرد، فرد منافع و اهداف خود را به مثابه یک معامله دوسویه دنبال کرده و در وجه ذهنیت سازی، فرد در فرایندی اجتماعی به عنوان سوژه ای منتقد با جامعه به مثابه نظام تولید و سلطه روبرو می شود. البته توجه به این نکته ضروری است که شکل گیری مؤلفه های سازنده تجربه در بستری اجتماعی فرهنگی تحقق می یابد و در واقع، مؤلفه های برسانده تجربه اجتماعی از سوی جامعه در اختیار فرد گذارده می شود. به گفته دیگر، روابط اجتماعی به واسطه فرهنگ الزام های شریطی را ساخته و پیش روی فرد قرار می دهد و پس از این مرحله است که تجربه اجتماعی فرد به عنوان امری برآمده و ساخته شده در فرایندی اجتماعی و ثمره کار اجتماعی از آن فرد شده و به او تعلق می گیرد.

جهان اجتماعی فضای انجام کنش های مؤثر توسط فرد در بطن تجربه و شناخت جهان پیرامونی است. شناخت فرد از زیست جهان اجتماعی، بر پایه معنای کنش ها و در حالی سامان یافته و صورت بندی می شود که فرد باهدف تسلط بر زیست جهانی اجتماعی و روابط با دیگران، با قرارگیری در مرکزیت، مؤلفه ها و عناصری که در این چیرگی بر جهان پیرامونش به او کمک می کند، در راستای اهداف خود شناسایی کرده و به کار می گیرد (Schütz, 2003). تجربه اجتماعی و بهبود توانایی ها و مهارت های رویارویی با موقعیت های دشوار، همچنین دربرگیرنده فرایند سوژگی^۳ و بازاندیشی^۴ است. سوژگی فرایندی اجتماعی و تحقق یافته به محوریت سوژه بازاندیش است. فرد در فرایند سوژگی به عنوان سوژه بازاندیش تعریف و در فرایند کار روی خود^۵ با دست یابی به آگاهی های تازه به بازاندیشی، بازتعریف و تغییر و اصلاح پیوسته آگاهی ها و کنش های

-
1. Strategy
 2. Subjectification
 3. Subjectivity
 4. Reflexivity
 5. Work on the self

خود می‌پردازد. بازاندیشی بر بستر فاصله‌گیری^۱ انتقادی و ارزیابی و داوری فرد نسبت به خود، دیگری‌ها و زیست جهان اجتماعی‌اش انجام می‌شود (Bertucci, 2009). اهمیت بازاندیشی و برآمدن سوژه بازاندیش مدرن از آن‌رو است که زندگی شخصی فرد مدرن به پروژه‌ای باز به محدودیت‌ها، نگرانی‌های تازه و امکان‌ها و فرصت‌های جدید یا به عبارتی، تجربه‌های پیش‌ازاین تجربه نشده تبدیل می‌شود (Giddens, 2004: 22). از همین‌رو، بازاندیشی و «روایت فردی شدن» در مدرنیته، بر زمینه و بستری از تنش‌های درونی و بیرونی فهم و تجربه می‌شود (Martuccelli & de Singly, 2012).

بنابراین، می‌توان گفت در تجربه کرونا و در امتداد یک روایت تاریخی تکرارشونده، در غیاب نهادهای حمایتی و در تداوم تجربه طرد جنسیتی زنان، نوعی از تجربه آزمون تحمیلی و انتخاب‌شده در موقعیت‌ها و نقش‌های زنان در خانواده ایجاد شده است که بر اساس آن، زنان از یک سو در موقعیت اجرای نقش‌های پیشینی و در به هم ریختگی نظم عادی زندگی هستند و از سو دیگر، نوعی مرکزیت‌یابی و فشار مضاعف را در به عهده‌گیری نقش‌های پیشینی و جدید در ناکارآمدی نهادهای اجتماعی و موقعیت‌های بحران تجربه می‌کنند. بخش مهمی از این تجربه جدید، معلول ترجیحات جنسیتی و اخلاق مراقبت و روحیه دیگر خواهی زنان و بخش دیگر، ایفای نقش در ضرورت تحمیلی و از سر ناچاری است. در واقع، تجربه این موقعیت آزمون و فاجعه دارای سویه‌های آگاهی‌بخش و مبتنی بر تجربه سوژگی و خودآیینی زنان و همچنین رنج و تحمل فشار مضاعف و ملال تحمل فاجعه است. به نظر می‌رسد این درک از فاجعه خاص بیماری‌های فراگیر و تجربه قرنطینه است که هم زمان تجربه طولانی است و هم تجربه فاجعه در میدان زیست خانوادگی (فضای کالبدی خانه) وقوع خواهد یافت.

روش تحقیق

با تعریف فرد و معنای واقعیت اجتماعی نزد او به‌عنوان افق فهم پدیده اجتماعی

(Martuccelli & de Singly 2012) چارچوب انجام این پژوهش در پارادایم تفسیرگرایی تفهیمی و معرفت‌شناسی برساخت‌گرا تعریف شده است. روش پژوهش روش تحقیق کیفی اساسی^۱ است (Merriam, 2015) و مصاحبه عمیق نیم‌ساخت‌یافته و تحلیل مضمون^۲، ابزار و روش گردآوری و تحلیل داده‌ها هستند. شیوه نمونه‌گیری هدفمند است و جمعیت مورد پژوهش دربرگیرنده ۲۳ زن متأهل ۵۲-۳۰ سال در دو استان تهران و البرز هستند. مصاحبه‌های نیم‌ساخت‌یافته در سال ۱۳۹۹ و در اولین قرنطینه خانگی انجام شده است. به‌علت محدودیت‌های قرنطینه‌ای برای انجام مصاحبه حضوری، گفت‌وگوها با برنامه واتساپ و در قالب پرسش و پاسخ‌های شفاهی و در چارچوب راهنمای مصاحبه انجام گرفته است. راهنمای مصاحبه بر اساس دو دسته پرسش‌های زمینه‌ای و مضمونی تنظیم شده و مدت‌زمان هر مصاحبه ۴۵-۵۰ دقیقه است. منطق نمونه‌گیری با تأکید بر حساسیت‌های نظری، توجه به تنوع و تکثر افراد بود و تلاش شد تا زنانی مورد گفت‌وگو قرار گیرند که در مدیریت خانواده در بحران کرونا نقش بیشتری برعهده گرفته و تنش بیشتری تجربه کرده‌اند. علاوه بر غنای تجربه در بحران کرونا و قرنطینه خانگی، ویژگی‌های سنی، ظاهری و تعلق طبقاتی و مذهبی متفاوت و متنوع ملاک انتخاب زنان قرار گرفت تا امکان انجام مطالعه‌ای عمیق و همه‌جانبه فراهم شود؛ چراکه حداکثر گونه‌گونی در نمونه‌ها، این احتمال را که یافته‌های میدان بازتاب‌دهنده تفاوت‌ها یا نگاه‌های متفاوت به یک پدیده باشد را به‌عنوان یکی از هدف‌های آرمانی در پژوهش کیفی افزایش می‌دهد (Creswell, 2012). بنابر منطق نمونه‌گیری، رسیدن به اشباع نظری به‌معنای دریافت پاسخ‌ها و تفاسیر نزدیک به هم و مشابه از سوی افراد مورد مصاحبه در تجربه بحران کرونا و قرنطینه خانگی ملاک ادامه مرحله مصاحبه تعریف شد.

در تحلیل مضمون به‌عنوان روش تحلیل یافته‌های میدانی، مصاحبه‌ها و روایت افراد باهدف شناسایی «الگوهای معنایی غالب» (Zokaei, 2020) مورد مطالعه قرار گرفتند. در فرایند تحلیل مضمون، تکثر و تنوع معناها برساخت شده از پدیده اجتماعی توسط فرد

1. Basic Qualitative Research
2. Thematic Analysis

به‌عنوان سوژه بازاندیش، در دیالکتیک میان ویژگی‌های فردی و شرایط اجتماعی و هنجارهای تاریخی و فرهنگی (Martuccelli & de Singly 2012) و در گفت‌وگو با پژوهشگر، در یک فرایند تعاملی و بازاندیشانه تحقق می‌یابد (Creswell, 2012) تا در ادامه و در فرایند تحلیل یافته‌های میدانی، ذات پدیده مورد انتزاع و فهم توسط محقق قرار گیرد. در ساخت مضمون‌های اصلی، هرچند این مضامین برآمده از متن روایت‌های افراد از تجربه یک پدیده مشترک است، اما در ساخت آن‌ها حدی از استعاره، انتزاع و ساخت مفهوم به کار گرفته شده است.

جدول ۱. مشخصات مصاحبه‌شوندگان

Table 1. The profile of the interviewees

شهر محل اقامت	تعداد فرزندان	شغل	تحصیلات	سن	نام	
تهران	۲	خانه‌دار	لیسانس	۳۶	سیما	۱
دماوند	۱	خانه‌دار	لیسانس	۳۶	مهری	۲
تهران	۱	خانه‌دار (پخت شیرینی و کیک در خانه)	لیسانس	۳۸	فاطمه	۳
تهران	۲	خانه‌دار	لیسانس	۳۶	صبا	۴
کرج	۲	کارمند	فوق لیسانس	۵۲	هانیه	۵
مهرشهر (البرز)	۲	رئیس واحد مدیریت اطلاعات بیمارستان	لیسانس	۴۸	فهیمه	۶
کرج	۲	معلم	-	-	ماهور	۷
تهران	۲	آموزگار، مدرس دانشگاه	فوق لیسانس	۴۴/بیوه	زینب	۸
کرج	۱	کارمند	فوق لیسانس	۳۸	ثمره	۹
تهران	۱	خانه‌دار	لیسانس	۳۰	پریا	۱۰
کرج	۱	داروساز	دکتری داروسازی	۳۸	شمیرا سا	۱۱
دماوند	۲	خانه‌دار	لیسانس	۳۶	سحر	۱۲
کرج	۱ فرزند + در حال حاضر باردار	معلم، کارشناس محیط‌زیست	لیسانس	۳۶	سوگل	۱۳
تهران	۲	کارشناس واحد IT	لیسانس	۳۵	مینا	۱۴

شهر محل اقامت	تعداد فرزندان	شغل	تحصیلات	سن	نام	
تهران	۱	شغل سابق وکیل دادگستری (بعد از به دنیا آمدن فرزند خانه‌دار شده است)	فوق لیسانس	۳۸	مهرانا	۱۵
تهران	۲	خانه‌دار	کارشناسی	۴۰	آزاده	۱۶
تهران	۱	آموزگار	کارشناسی ارشد	۴۰ / مطلقه	مهشاد	۱۷
مهرشهر (البرز)	۲	خانه‌دار	کارشناسی	۴۱	عسل	۱۸
رودهن	-	شاغل در شرکت خصوصی	کارشناسی	۳۰	سهیلا	۱۹
تهران	۲	پرستار	کارشناسی ارشد	۳۹	مینو	۲۰
کمال شهر (البرز)	۱	خانه‌دار	کارشناسی	۳۷	سمیرا	۲۱
رودهن	۲	آموزگار مدرسه غیرانتفاعی	کارشناسی	۳۸	مژگان	۲۲
رودهن	۲	خانه‌دار	کارشناسی	۳۷	الهام	۲۳

یافته‌های تحقیق

با فهم فرد و تفسیر او به عنوان افق فهم بحران کرونا و قرنطینه خانگی به عنوان یک واقعیت اجتماعی، روایت‌های زنان از تجربه خانواده در رویارویی با این فاجعه مورد مطالعه قرار گرفت. با توجه به این نکته که در این پژوهش تنها زنان مورد گفت‌وگوهای عمیق و نیم‌ساخت یافته قرار گرفته‌اند، مضمون‌های جنسیتی مردانه از منظر تجربه زنان در مورد مردان در نقش پدر و همسر شناسایی و مورد تحلیل قرار می‌گیرد. در روایت‌های این زنان از تجربه کرونا، چهار الگوی غالب معنایی شناسایی و مورد تحلیل قرار گرفت که عبارت‌اند از: فاجعه، سوژگی و تاب‌آوری مضاعف زنانه، تعلیق زنانگی و مدیریت بدن در هراس از بیماری، مردانگی و ساخت‌شکنی از تصویر قالبی در فاجعه و بازگشت به اهمیت جایگاه پدری در تجربه فاجعه.

جدول ۲. مضمون‌ها و زیرمضمون‌ها

Table 2. Table of contents and details

مضمون‌های اصلی	خرده مضمون‌ها
فاجعه، سوژگی و تاب‌آوری مضاعف زنانه	فقدان کارایی مفهوم نقش در توضیح پیچیدگی تجربه سوژگی زنانه، خستگی خود بودن و شکنندگی و آسیب‌زایی مضاعف فاجعه، بازگشت به امر معنوی و قدسی، برآمدن زن به‌مثابه سوژه قهرمان.
تعویق زنانگی هژمون و مدیریت بدن در هراس از بیماری	تعویق زنانگی در بازگشت به بدن طبیعت‌بنیاد، دشواری زمان زیسته در انتظار فاجعه، زیست جنسی تعلیق شده در هراس از آن بحران.
مردانگی و ساخت‌شکنی از تصویر قالبی در انتظار فاجعه	سرگردانی مردانگی در درهم‌شدگی فضاهای زیست خانوادگی اجتماعی، فقدان مهارت‌های کار خانگی و گریز مردان از سپهر خصوصی، انتظار فاجعه و فقدان اقتدار مردانه.
بازگشت به اهمیت جایگاه پدری در تجربه انتظار فاجعه	غیاب اقتدار عاطفی پدر در انتظار آن فاجعه، آگاهی جنسیتی در تجربه مشترک از فاجعه و مطالبه برای حضور پدر، تأمین‌گری مالی پیش‌شرط پدر خوب بودن.

۱-۴. فاجعه، سوژگی و تاب‌آوری مضاعف زنانه

قرارگیری در موقعیت بحران و فاجعه به‌طورکلی، آزمون و تجربه‌ای پرتنش است؛ این تجربه به‌ویژه برای زنان با توجه به انتظارات و مسئولیت‌های جنسیتی مادری و همسری و مدیریت خانواده در موقعیت فاجعه و بحران‌ها، موقعیتی آسیب‌زا و شکننده است. پژوهش‌های نظری و تجربی انجام‌شده با مفاهیمی همچون «نقش» بر این نکته تأکید دارند که باوجود تغییرات ایجادشده در موقعیت خانوادگی و اجتماعی زنان، آن‌ها باوجود اشتغال به کار بیرون از خانه، همچنان وظایف بیشتری در رابطه با خانواده و اعضای آن در حوزه‌های گوناگون برعهده دارند (Hochschild & Machung 1989). درواقع، این انتظار که به‌دلیل تغییرات اقتصادی و ساختار خانواده در دوران معاصر، مردان مسئولیت‌های مراقبتی بیشتری را برعهده خواهند گرفت (Maume, 2016) تحقق نیافته است. زنان در حالی مدیریت ریسک یعنی مسئولیت مراقبت از خانواده و اعضای آن، در برابر انواع آسیب‌های واردشده به سلامتی را برعهده دارند (Mackendrick, 2014) که این مسئولیت منحصر به مادران نیست (Ruddick, 1980) و حتی در موقعیت‌های شکست سیستم‌های

بهداشتی و آسیب به خانواده و به‌ویژه فرزندان، زنان مورد سرزنش قرار می‌گیرند (MacKendrick & Cairns, 2019).

در چنین رویکردهایی به محوریت مفهوم نقش، این‌گونه استدلال می‌شود که با افزایش تعهد به نقش‌های چندگانه، به‌ویژه در مورد خاص زنان، فرد انرژی عاطفی و روانی زمان لازم برای ایفای نقش‌های چندگانه در قالب مفهوم توازن نقش^۱ را به‌دست می‌آورد (Marks & MacDermid, 1996) که منشأ احساس رضایت و موفقیت نزد فرد است (Babaei Fard, 2013; Khodakarampour, 2013). نقش برانگیزاننده پاداش‌ها و امتیازها همچنین به‌عنوان عامل کاهش آثار منفی انباشت نقش و کاهش اضطراب و هیجان تنش معرفی شده است (Barnett & Hyde, 2001) این در حالی است که رویکردهای کلاسیک و مبتنی بر نظم اجتماعی، به فرایند تجربه تنش‌های ذهنی فرد به‌طور کلی و زنان به‌طور خاص و پیچیدگی‌های این تجربه توجه ندارند. به گفته دیگر، در رویکردهای تفسیری کنشگر محور، پیچیدگی‌های تجربه زنان از کلیشه‌های جنسیتی زنانه در خانواده، به مفهوم نقش در رویکردهای کلان‌نگر مبتنی بر نظم اجتماعی، قابل تقلیل نیست (Touraine, 2021). در تمایز با رویکردهای کلان مبتنی بر نظم در حوزه مسئولیت‌ها و کار خانگی زنان، مفهوم «خستگی خود بودن»^۲ مفهومی تفسیری و کاربردی در فهم فرایند رویارویی زنان با ساختارهای اجتماعی است که پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های سوژه بازاندیش و کنشگر اجتماعی در مواجهه با بی‌ثباتی‌ها و فقدان اطمینان به زیست جهان اجتماعی را در ارتباط با دو مفهوم «فرد گرایی»^۳ و «شکندگی»^۴ توضیح می‌دهد (Ehrenberg, 2010).

«به‌نظم زن‌های خانه‌دار خصوصاً یک‌جورهایی در این دوران کرونایی قهرمان بودند. خیلی فشار بود و هست و خیلی خسته شدم، چون باید همه کاره‌ای خانه را در خانه انجام می‌دادم و در این بحران کارهای جانبی هم اضافه شد. هم از نظر تغذیه و هم فعالیت حجم کارهای من خیلی زیاد شد تا جایی که گاهی همسر و پسر من می‌گفتند از آشپزخانه بیا

-
1. Role balance
 2. Weariness of the Self
 3. Individualism
 4. Fragility

بیرون و استراحت کن! مثلاً پیش از این اگر زمان برای پخت غذا کم می‌آوردم، از بیرون غذا می‌گرفتم یا املت یا چیز ساده‌ای درست می‌کردیم؛ اما در این دوران حتی باید تنوع غذایی ایجاد می‌کردی که در خانه بودن خیلی سخت نباشد» (پریا، متأهل، ۳۰ سال، کارشناسی، خانه‌دار، دارای یک فرزند).

و روایت مه‌ری که افزایش مسئولیت‌ها و کار خانگی را ناخوشایند و پرتنش توصیف می‌کند:

«... می‌دانید پروسه (فرایند) شستن و مرتب کردن چقدر طولانی هست؟! اتفاق‌های این شکلی (کار زیاد کردن همسر در انجام کار خانگی) هم با آن فرایندهای شستن و ضدعفونی کردن و جمع کردن همراه می‌شد. واقعاً روزهایی بود که کم می‌آوردم. شاید اگر دست خودم بود دلم می‌خواست یک‌جا بنشینم و یک فصل گریه کنم، بعد بلند شوم و بروم بشورم و بسابم و ضدعفونی کنم. زن‌ها هم مادر بودند هم معلم هم دکتر هم دوست و هم خواهر و برادر فرزندان‌شان. این تجربه خیلی زن‌های خانه‌دار را اذیت کرد؛ چون این مضاعف بر مسئولیت‌های مادری، خانه‌داری و مدیریتی بود که قبلاً داشتند. آن‌ها بود و این‌ها اضافه شد» (مه‌ری، ۳۶ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای یک فرزند).

در بحران کرونا و قرنطینه خانگی، زنان در غیاب ساختارها و نهادهای حمایت‌کننده، از جمله دولت و نهاد پزشکی فشار مضاعف ذهنی و روانی را تجربه می‌کنند که هرچند خاص تجربه فاجعه نیست، اما در این موقعیت تشدید می‌شود. زنان در قرنطینه خانگی کرونا تجربه‌ای مضاعف از خودبیگانگی^۱ دارند؛ چراکه تجربه آن‌ها ساخت خود فردی در رویارویی با دنیایی بیش‌ازپیش تکه‌تکه شده^۲ و آسیب‌زا است که البته در تجربه بحران با فشار و تنش بیشتری همراه است. خودبیگانگی خواه به معنای از دست دادن کنترل بر خود (Paugam, 2010)، پرداختن به امیال دیگری در فقدان توجه به خود یا نیاز به روابط اجتماعی با دیگران و فهمیده شدن و عدم تحقق آن تعریف شود (Boudon & Bourricaud, 2006) خواه در معنای زندانی شدن در فضا و اتمسفر تقلیل دهنده همه چیز

1. Alienation
2. Fragmented

به امور کمی و انتزاعی، پایان خود بودن و قرار دادن فرد تحت اقتدار ناشناس یک «ما بزرگ» و غایب فهم شود (Hérichon, 1969)، خستگی خود بودن را به همراه دارد. خودبیگانگی زنان در بحران کرونا در تجربه کلیشه‌های جنسیتی زنانه بیش‌ازپیش خود را نشان می‌دهد. با محوریت یافتن خانه و خانواده به‌عنوان کانون مدیریت و کنترل بیماری، مسئولیت‌ها و چشم‌داشت‌های جنسیتی و جوهی مضاعف پیدا می‌کند. قرنطینه خانگی و لزوم رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی و تغذیه‌ای، امکان «حاشیه‌های مانور» (Cefai, 1998) چشم‌داشت‌ها و انتظارات جنسیتی زنانه در زندگی خانوادگی همچون تهیه غذا از بیرون خانه یا اتکا به حمایت و کمک دیگران نزدیک یا دریافت خدمات خانگی در برابر دستمزد را از ایشان سلب می‌کند. فقدان امکان چنین گریزهایی از وظایف و مسئولیت‌های جنسیتی زنانه به‌ویژه در شرایط بحران و فاجعه از یک‌سو و فشارهای اجتماعی خود بودن و داشتن هویت مستقل از سوی دیگر، نزد زنان با فشار ذهنی روحی و آسیب‌پذیری روانی همراه است. تجربه آسیب‌های ذهنی و فشارهای روانی در فاجعه کرونا در حالی است که نوعی بازگشت به معنویت و امر قدسی به‌عنوان یکی از منابع معنابخش به زندگی دیده می‌شود.

«... دعا می‌خوانم تا هم خودم آرامش بگیرم و هم بتوانم به خانواده‌ام آرامش بدهم. وقت‌هایی پیش می‌آمد دخترم به هم می‌گفت اگر کرونا بگیریم چه می‌شود؟ اگر کرونا بگیریم می‌میریم؟! به دخترم می‌گفتم دعا بخوان. سوره حمد را بخوان و از خدا کمک بگیر. به پسر هم می‌گفتم. چهارقل، آیت‌الکرسی و حمد می‌خواندم. فکر می‌کردم که واقعاً خواندنش اثر دارد. البته می‌دانم شاید کمی سنتی به‌نظر بیاید، اما من تأثیرگذار می‌دانستمش و فکر می‌کردم و تمرکز می‌کردم که در این جهان حتماً نظمی هست و نمی‌شود از خداوند غافل شد و تقدیر خداوند هرچه باشد چیزی نمی‌تواند بر آن تأثیر بگذارد و آن را برگرداند» (هانیه، ۵۲ سال، متأهل، کارشناسی، کارمند، دارای دو فرزند).

مفهوم دین^۱ به‌مثابه تجربه مقدس^۲ سه مفهوم بودن^۳، معنا^۴ و حقیقت^۳ را شامل می‌شود

1. Religion
2. The experience of the sacred

(Eliade, 1969). دین به مثابه امری مقدس به معنای «بیرون زدن» از روال‌های عادی زندگی (Berger, 2018) و یکی از نیرومندترین نهادهای اجتماعی و اثرگذار بر زندگی فرد تعریف می‌شود (Zuckerman, 2005). این در حالی است که جهان معاصر جهانی افسون‌زدایی شده^۴ و مادی‌گرا^۵ توصیف شده که در آن فهم از جهان، هستی و وجود انسان در تقابل با نگاه دینی قرار دارد (Weber, 2018). از همین رو، کلان‌روایت‌های دینی و معانی برآمده از آن‌ها سست و بی‌اعتبار شده و با سست‌شدگی هویت‌های مذهبی و بومی، تنش تبدیل به مهم‌ترین بستر تجربه انسان مدرن شده است؛ اما روایت‌های زنانه از تجربه کرونا نشان‌دهنده روی‌آوری و پررنگ شدن امر معنوی و قدسی است؛ با این تفاوت که در فقدان مراجع سنتی پیشینی در قالب مفهوم فرسایش معنای^۶، تولید معنا توسط خود فرد و به مثابه امری «قطعه‌قطعه شده»^۷ انجام می‌شود (Martuccelli, 2002).

به عبارت دیگر، تجربه زنان در فاجعه کرونا تجربه‌ای از تاب‌آوری مضاعف بر تجربه زندگی روزمره و عادی است و در این بین بازگشت به امر معنوی و قدسی خواه در قالبی مدرن یا سنتی و مذهبی، راهکاری است که به کار می‌گیرند تا فشار ذهنی و روانی وارد آمده بر خود را کاهش داده یا قابل تحمل سازند. روایت زنان از تجربه خود در کرونا تجربه‌ای از تاب‌آوری زنانه مضاعفی است که در جایگاه همسر و مادر زندگی کرده و تصویر برساخت از خود را در فقدان نهادها و ساختارهای حمایت‌کننده به مثابه «قهرمان» توصیف می‌کنند. حتی می‌توان گفت تشدید مراقبت زنانه و توسعه مسئولیت مادری هم نزد آن‌ها نوعی بازگشت به امر معنوی و قدسی تجربه می‌شود؛ چراکه تجربه‌ای از جنس فداکاری، از خودگذشتگی و کمک به دیگری ضعیف‌تر یا نیازمند کمک است.

-
1. Being
 2. Meaning
 3. Truth
 4. Disenchantment
 5. Materialiste
 6. Erosion of meaning
 7. Meaning fragmentation

۴-۲. تعویق زنانگی هژمون و مدیریت بدن در هراس از بیماری

یکی از پیامدهای برآمدن مدرنیته تبدیل شدن بدن انسان به ابژه علمی و نگاه خیره^۱ باهدف مدیریت و نظارت بر فرد به واسطه انواع رژیم‌های غذایی، ورزشی، مد و آرایش و پوشش و سلامت و زیست جنسی فرد است (Duret & Roussel, 2003; Foucault, 2011; Toombs, 2018). در واقع، در مدرنیته، بدن انسان تبدیل به ابزار و جایگاهی برای نشان دادن و تحقق تنوع و تکثر انتخاب‌های افراد برای سبک‌ها و شیوه‌های جدید زندگی شد. در این بین اما بدن زنانه بیش از بدن مردانه به عنوان ابژه‌ای فرهنگی، محور انواع مکانیسم‌های فرهنگی زیبایی‌سازی و جنسی‌سازی و محل بازنمایی زنانگی قرار گرفته (Detrez, 2002) و در تلاقی^۲ و تکثر منطبق‌های اعمال سلطه و روابط قدرت و انقیاد^۳ تعریف می‌شود (Fassin, 2015). به گفته دیگر، تصویر برساخت شده از بدن زنانه و زنانگی بیش از بدن مردانه و مردانگی، درگیر روابط چندبعدی قدرت و کلیشه‌ها و حتی کلیشه‌های جنسیتی از پیش ساخته شده است (Hamel, 2006)؛ هرچند در دهه‌های اخیر، به واسطه صنعت مد و آرایش و تجاری‌سازی پزشکی، بدن مردانه نیز بیش از گذشته ابژه مدیریت و نظارت گردیده است.

اما اهمیت بدن به‌ویژه بدن زنانه و نظارت و مدیریت آن از سوی زنان در قالب پیگیری و اجرای انواع رژیم‌های غذایی، ورزشی و دست‌کاری‌های پزشکی و جراحی‌های زیبایی در حالی است که بروز بحران و فاجعه کرونا، خواه به صورت اجباری و تحمیلی در قالب پروتکل‌های بهداشتی خواه به صورت داوطلبانه و در هراس از بیماری ناشناخته، به حالت تعلیق درآمد.

«برنامه‌ام این بود که بعد از زایمان بروم باشگاه ورزشی، اما به‌علت کرونا نشد. هم برای بدن و تناسب‌اندام هم برای روحیه و مسائل بعد از زایمان مثل افسردگی و خب حتی نشد برنامه پیاده‌روی را هم دنبال کنم، هراس و ناشناختگی بیماری و راه‌های انتقالش

1. Gage
2. Intersectionality
3. Assujettissement

مانع شد، خصوصاً در قرنطینه‌های اعلام شده از سوی دولت فقط خانه ماندم و اصلاً تا مدت‌ها بیرون نرفتم». (صبا، ۳۶ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای دو فرزند).
و تجربه زن دیگری که از تعلیق برنامه‌های خود برای مدیریت بدن زنانه‌اش روایت می‌کند:

«من قبل از کرونا رژیم می‌گرفتم و در خوردن غذا خیلی مراعات می‌کردم، اما خب با کرونا نمی‌شد. می‌گفتن رژیم و مدیریت کالری سیستم ایمنی را ضعیف می‌کند و در شرایط کرونایی خیلی توصیه‌ها برای تقویت سیستم ایمنی بود. راستش با آمدن کرونا و قرنطینه خانگی هم ترسیدم ادامه بدم هم موقعیتش نبود. مثلاً باشگاه‌ها تعطیل بود. زندان قرنطینه هم انگیزه‌ای نمی‌گذاشت روی بدنت کار کنی. همیشه در خانه بودی! و روابط اجتماعی و مهمانی و ... نبود. کسی تو را نمی‌دید؛ اما خب فارغ از این وجه رژیم و ورزش، وقتی نبود برای خودت بگذاری. پیش از کرونا بچه‌ها که می‌خواستند می‌دانستم یک زمانی برای خودم دارم، حالا کتاب بخوانم یا فیلم بینم و ...؛ اما آن قدر کار هست که مجبور هستی خودت را و برنامه‌های شخصی‌ات را کنار بگذاری و باید تمام و کمال در اختیار خانواده باشی». (مینا، ۳۵ سال، متأهل، کارشناسی، کارمند، دارای دو فرزند).

در زیست جهان مدرن، بدن به‌عنوان ابژه مرکزی تجربه فردی و اجتماعی تعریف شده است (Cefaï, 1998; Schütz, 2003) و بدن زنانه در مقایسه با بدن مردانه بیش‌ازپیش برساختی فرهنگی فهم می‌شود (Duret & Roussel, 2003). از همین رو، دست‌یافتن به بدن ایدئال زنانه و تعریف شده در طیف تعاریف زیبایی‌شناسانه از بدن زیبا و متناسب، تبدیل به امری تحقق‌یافته در مسیر و فرایندی برنامه‌ریزی شده، زمان‌بر، پرحمت و مبتنی بر انواع رژیم‌های ورزشی و غذایی یا در وجهی مضاعف به نماد منزلت و طبقه اجتماعی اقتصادی و ابژه دست‌کاری‌های تهاجمی و تغییر شکل سریع در قالب انواع جراحی‌ها تبدیل شده است.

شکل‌بندی^۱ زنانگی هم‌چون مردانگی هم‌چون در قالب پراتیک‌ها و آنچه انجام

1. Configuration

می‌شود تعریف می‌گردد (Connell & Messerschmidt, 2015) که هدف آن گسترش جذابیت‌ها و ویژگی‌های خاص خود در رقابت با دیگر زنان است (Simmel, 1999) و این در حالی است که ذیل مفاهیمی مانند آزادی و فردیت تلاش می‌شود تا ردپای قدرت، به‌ویژه قدرت میان دو جنس، در شکل‌گیری آن پنهان شود (Detrez, 2003). هرچند جامعه ایرانی به‌واسطه تمایزهای فرهنگی مذهبی و اجتماعی و تاریخی‌اش متفاوت از جوامع غربی و اروپایی است، اما به‌نظر می‌رسد استانداردها یا معیارهای زنانگی هژمون ایرانی نیز متأثر از نوع غربی اروپایی آن است که در تبلیغات تلویزیونی شبکه‌های غیر ایرانی، تصاویر تبلیغاتی در فضاهای عمومی این کشورها و نیز مجله‌های مد زنانه دیده می‌شود که تصویری بازنمایاننده زن فریبنده، اغواگر و جذاب و اروتیک است.

از منظری دیگر، دست‌کاری بدن زنانه خواه در قالب روش‌های تهاجمی و خواه شیوه‌های برنامه‌ریزی‌شده و مبتنی بر رژیم‌های غذایی و ورزشی، امری برآمده از سبک زندگی فراغتی است. با تبدیل‌شدن بدن به ابژه فراغت و سبک زندگی، ساحت بدن فرهنگ بنیادتر شده و به‌نظر می‌رسد، زیست جنسی^۱ نیز در گذر تغییرات برآمده از مدرنیته وجوه فرهنگ بنیاد بیشتری یافته است. زیست جنسی در ساحت فرهنگ بنیاد بیش از توالد نسل و مرتفع ساختن صرف سائق جنسی، بر لذت، تخیل و فانتزی تأکید دارد. شاید بتوان فرایند ازجاکنندگی زیست جنسی از ساحت طبیعت بنیاد به فرهنگ بنیاد را در قالب دوگانه‌های کار یدی / کار غیریدی، انسان به‌مثابه ابژه تولید / انسان به‌مثابه ابژه مصرف، سکسوالیته معطوف به تولیدمثل / سکسوالیته معطوف به لذت، تخیل و فانتزی توضیح داد. البته این به معنای آن نیست که زیست جنسی در سنت و فرهنگ پیشامدرن فاقد ساحت فرهنگ بنیاد بوده است، بلکه در دوران مدرن وجوه فرهنگی بیشتری یافته است.

فاجعه با تعلیق و تعویق فراغت همراه است؛ چراکه هر کنشی معطوف به حفظ زندگی و بقاء فرد خواهد شد. این تعویق نه لزوماً تا برگشت شرایط عادی که تا زمان تسلط بر شرایط و عبور از آن بحران ادامه می‌یابد. از همین رو، تعلیق زندگی در بحران کرونا با

تعویق زنانگی و مدیریت بدن، در پیوند و مفصل‌بندی با حذف زیست و یا تعدیل جنسی به‌عنوان امری فراغت‌گونه در تجربه زنان خود را نشان می‌دهد.

«شاید اگر یک زمانی به خودمان اختصاص پیدا می‌کرد زودتر رفرش (بازیابی) می‌شدیم و حالمان شاید از این بهتر بود. بیشتر افسردگی و خستگی روحی ما خانم‌های خانه‌دار برای این هست که هیچ زمان اختصاصی برای خودمان نداشتیم و تمام و کمال در اختیار خانواده‌هایمان بودیم. چون همسرم بیرون از خانه بود مخصوصاً اوایل بیماری، ماه اسفند را خیلی با احتیاط و ترس پیش می‌رفتیم؛ و از یک جایی رابطه زناشویی از زندگی مان پاک شد، ولی از یک جایی متوجه شدیم نمی‌شود از زندگی حذفش کرد؛ اما خب در روابط زناشویی ما تأثیر گذاشت و خیلی به شدت کم شده بود. استرس بیشتر از جانب من بود. تنشی در این موضوع نبود، آن‌قدر تنش‌های دیگر بود که این بین آن‌ها گم بود.» (مهرانا، ۳۸ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای یک فرزند).

تفاوت بحران کرونا با دیگر فاجعه‌های زیست‌محیطی مانند سیل، زلزله یا فاجعه‌های انسانی همچون جنگ در مرکزیت‌یابی کالبد خانه است. در دیگر فاجعه‌ها کالبد خانه مورد تهدید واقع شده یا نابود می‌شود و یا باید ترک شود، اما در بحران کرونا و تعریف قرنطینه خانگی به‌عنوان راهکار کنترل و مدیریت گسترش بیماری، کالبد خانه مکانی امن و پناه‌دهنده است. تجربه کرونا از یک سو با «تعلق کالبدی به فضای خانه و مرکزیت‌یابی خانواده» و از سوی دیگر با «ازجاکنندگی و درهم‌شدگی فضاهای زیست روزمره خانوادگی و اجتماعی» همراه است (Karami Ghahi et al., 2023)؛ اما در حالی تجربه کرونا مرکزیت‌یابی خانواده و تعلق به کالبد خانه است که همچون دیگر فاجعه‌ها و شرایط بحرانی، به‌علت وقفه در جریان عادی زندگی، روزمرگی‌های زندگی خانوادگی و اجتماعی به تعویق می‌افتد. دیگر تفاوت بحران کرونا و تجربه دیگر فاجعه‌ها، قرارگیری فرد در وضعیت انتظار و نگرانی از رخداد فاجعه است، درحالی‌که دیگر فاجعه‌ها در «آن لحظه و سریع رخ می‌دهد و افراد بیشتر با پیامدهای پس از واقعه روبه‌رو هستند. از همین رو، باوجود قرنطینه خانگی کرونا و تعلق به کالبد خانه، زندگی خانوادگی و روابط خصوصی

و زناشویی نیز به تبع وقفه در جریان عادی زندگی تعلیق می‌شود. تناقض میان محدود شدن فضای زندگی به کالبد خانه و تعلیق زندگی و زنانگی و زیست جنسی و زناشویی، در قالب مفهوم «زمان زیسته» (Toombs, 2018) قابل توضیح است. فاجعه در پاندمی کرونا، به‌عنوان یک بیماری ناشناخته و کشنده، در ابتلا به بیماری سخت و مرگ واقعیت می‌یابد و زمان زیسته به دو بخش یعنی پیش از ابتلا و گذر زمان در نگرانی و هراس از بیمار شدن خود یا دیگران نزدیک و مرگ و پس از ابتلا به بیماری در رویارویی با دشواری بیماری و فرارسیدن مرگ تجربه می‌شود؛ بنابراین، در تمایز با دیگر فاجعه‌های بزرگ زیست‌محیطی و آبی، همچون سیل، زلزله و سونامی یا فاجعه‌های انسانی همچون جنگ که زمان زیسته پس از رخداد واقعه و در پیامدهای آن تجربه می‌شود، زمان زیسته و گسست از زندگی و نمودهای آن، همچون زیست جنسی، در تجربه بحران کرونا، پیش از ابتلا به بیماری و در انتظار فاجعه مرگ خود یا دیگران نزدیک تجربه می‌شود.

۳-۴. مردانگی و ساخت‌شکنی از تصویر قالبی در انتظار فاجعه

مرد بودن، مردانگی و ویژگی‌ها و مؤلفه‌های بازنمایاننده تصویر ایدئال از آن، در دیالکتیک با تغییرات گسترده در همه سطوح و حوزه‌های زندگی در دوران معاصر، نشان‌دهنده تغییراتی قابل توجه است تا جایی که از آن با عنوان «پایان عصر مردان» یاد شده است (Rosin, 2010). هرچند به نظر می‌رسد همچون زنانگی، کلیشه‌های مردانگی و مرد بودن در ارتباط با پدر و پدیری تعریف می‌شود؛ اما به نظر می‌رسد در مقایسه با کلیشه‌ها و انتظارات جنسیتی زنانه، مردانگی دارای وجوه فردی بیشتری بوده یا به عبارتی در استقلال بیشتری از انتظارات جنسیتی مرتبط با خانواده و پدیری و همسری تعریف می‌شود. برآمدن دوگانه مردانگی/ زنانگی در ارتباط با تفکیک فضاهای زندگی به عمومی/ خصوصی، کار/ خانه، رسمی/ غیررسمی، کار دستمزدی/ کار خانگی و همچنین، ویژگی‌های کنشی مورد انتظار در دوگانه‌های کنش عقلانی منطقی/ کنش عاطفی احساسی هیجانی، مدیر و تدبیرکننده/ مدیریت شونده، جامع‌نگر/ جزئی‌نگر، شجاع/ ترسو، مقتدر/ مورد اقتدار

واقع شده و ... فهم می‌شود. در واقع، برساخت^۱ «دیگری»^۲ در روابط مبتنی بر قدرت^۳ تعریف می‌شود (Hall, 2014) و در فرایند بازی‌های اجتماعی خاص برآمده از قدرت و در قالب برچسب‌های «تفاوت»^۴ و «طرد»^۵ باهدف برساخت هویت و تصویر دیگری صورت می‌گیرد (Hall and Du Gay, 1996) که سلسله مراتبی و غیرمتمقارن بودن^۶ از ویژگی‌های این برساخت‌ها است (Macé, 2018). این در حالی است که تجربه بحران کرونا و قرنطینه خانگی درهم‌شدگی فضاها را زیست اجتماعی خانوادگی، فراغت/کار/زندگی خصوصی و به‌هم‌ریختگی کلیشه‌ها و انتظارات جنسیتی مردانه است و در حالی که مردان تجربه سرگردانی و گریز از این درهم‌شدگی سپهر عمومی و خصوصی را دارند، زنان در سپهر خصوصی خانواده با تنش کمتری به مدیریت و تصدی امور حوزه عمومی می‌پردازند.

«مردها بی‌حوصله‌تر هستند و از ماندن در خانه بیشتر خسته می‌شوند. شوهرم دوست دارد به سر کارش برگردد. من به دلیل شخصیتی سعی می‌کنم کارهایم را خودم انجام بدهم. زیاد به کار آقایان تکیه ندارم. در مورد آیین‌نامه‌های دورکاری در قرنطینه زن‌ها به دلیل وظایف خانگی و بچه‌داری رعایت می‌کردند و نوبت کاری را می‌پذیرفتند؛ اما مردها مصر بودند که حتماً در اداره حاضر باشند. البته اشکال از بخش‌نامه هم بود و موضوع اضافه کاری که در دورکاری در نظر گرفته نمی‌شد هم به این نابرابری بین دو جنس دامن می‌زد.» (ثمره، ۳۸ سال، متأهل، کارشناسی، کارمند، دارای یک فرزند).

و روایت عسل که همسر خود را مردی دارای تنش و پراسترس به‌ویژه در بحران کرونا توصیف می‌کند:

«سعی می‌کنم در این شرایط همه‌چیز را خودم مدیریت کنم. شوهرم خیلی دچار استرس و تنش است و بهانه‌گیر شده است، اما من آرام‌تر هستم و سعی می‌کنم از کنارش

-
1. Construction
 2. Other
 3. Power report
 4. Difference
 5. Exclusion
 6. Asymmetrically

سر بخورم. من می‌توانستم با شرایط کنار بیایم، اما او نمی‌توانست. برای تأمین هزینه‌های زندگی هم مشکل داشتیم. اجاره خانه و هزینه‌های زندگی خیلی فشار می‌آورد که به دلیل نوع شغل همسر من است که شغل آزاد دارد.» (عسل، ۴۱ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای دو فرزند).

حضور مردان در خانه در بحران کرونا و قرنطینه خانگی از تجربه‌های پر چالش هر دو جنس است. با تأکید بر زنانه بودن روایت‌ها و نداشتن روایت‌های مردانه متناظر، تصویر ترسیم‌شده از برخی از مردان در بحران کرونا، مردانگی درگیر با هیجاناتی همچون استرس تا هراس از بیمار شدن و بی‌حوصلگی و گریز از مشارکت در مدیریت امور خانه است. در بحران و فاجعه کرونا مهم‌ترین ویژگی مردانگی، یعنی سرپرستی اقتصادی خانه و خانواده با چالش‌های بیشتری روبه‌رو گردید. در مقایسه میان مردان و زنان به نظر می‌رسد درحالی که زنان انعطاف بیشتری برای درهم‌شدگی فضاهای زیست اجتماعی و خانوادگی از خود نشان می‌دهند، مردان از آن گریزانند؛ چراکه مردانگی در ارتباط با فضای رسمی، کار بیرون از خانه و فضای عمومی تعریف می‌شود و از همین رو، در واقعیت شرایط بحران و فاجعه، تصویر برساخت شده از مردانگی در گفت‌وگو رسمی جامعه ایرانی دچار نارسایی‌هایی می‌شود.

درهم‌شدگی فضاهای زیست خانوادگی و اجتماعی نزد زنان و مردان تجربه‌های نسبتاً متفاوتی را رقم‌زده و منجر به بهم‌ریختگی‌هایی در انتظارات جنسیتی در رابطه با خانواده شده است. مردان در برابر قرنطینه خانگی مقاومت بیشتری از خود نشان می‌دهند که بخشی از آن را می‌توان به بحران اقتصادی و غیاب دولت حمایت‌گر نسبت داد. در واقع، بحران اقتصادی جامعه ایرانی که پیش از کرونا وجود داشته است و در بروز فاجعه بیماری همه‌گیر شدت بیشتری یافته است، بنیان اصلی تصویر برساخت شده از مردانگی ایدئال، یعنی مرد تأمین‌گر مالی و اقتصادی را به چالش کشیده و مخدوش می‌کند. مخدوش شدن تصویر مرد ایدئال در خانواده ایرانی، مردان را در شرایط تجربه تنش و بروز واکنش‌های هیجانی منفی قرار می‌دهد. از همین رو، مقاومت مردان در برابر ماندن در خانه

به دنبال تعطیلی مشاغل آزاد و دورکاری بر اساس پروتکل‌های بهداشتی بیشتر بوده و از سویی نیز از برعهده گرفتن کارهای خانه و امور آموزش و بهداشت فرزندان و به‌طور کلی، مشارکت در مدیریت خانه و امور خانواده بیشتر سر باز می‌زنند. به نظر می‌رسد که زنان و خانواده نه تنها از حضور مردانی که تصویر مردانگی آن‌ها به علت بحران اقتصادی تشدید یافته تجربه‌ای همراه با تنش دارند، بلکه از واگذاری بخشی از مدیریت خانه به مردان نیز سر باز می‌زنند.

درهم‌شدگی فضای کار و اشتغال رسمی با فضای خانه در بحران و فاجعه کرونا تجربه جدیدی از یکی بودن محل کار و خانه پیش از جدایی آن‌ها در پی انقلاب صنعتی است. در دوران کرونا و قرنطینه خانگی، دورکاری برای زنان فرصتی برای مدیریت هم‌زمان فضای کار و فضای خانه و امور خانواده است و از همین رو، زن‌ها از آن استقبال بیشتری می‌کنند. دورکاری به معنای انجام کار رسمی در فضای غیررسمی خانه است. هرچند زنان باهدف حضور بیشتر در خانه و در نتیجه، مدیریت امور خانه و خانواده از دورکاری استقبال می‌کنند، اما مردان آن را پس‌زده و خواهان انجام وظایف شغلی خود در فضای رسمی هستند؛ چراکه حضور غالب در فضای رسمی کار از مؤلفه‌های برساخت مردانگی است و دورکاری به معنای انجام کار در فضای غیررسمی و فراغت‌گونه خانه، مخدوش‌کننده تصویر مردانگی هژمون است. در حالی مردان انجام دورکاری را به رسمیت نشناخته و از آن گریزان‌اند که زنان در بحران کرونا از آن استقبال می‌کنند؛ هرچند که به‌طور کلی، نزد زنان تجربه‌ای از کار حرفه‌ای مضاعف است.

دورکاری پیامد درهم‌شدگی فضای رسمی و کار حرفه‌ای در فضای غیررسمی خانه است. کار حرفه‌ای در فضای رسمی دارای ساعت کاری مشخص است و در ساعت معین و تعریف‌شده‌ای آغاز و پایان می‌یابد؛ اما دورکاری به پخش شدن ساعت کار اداری و رسمی در خانه و زندگی خانوادگی منتهی می‌شود. در واقع، فضای رسمی و کار حرفه‌ای در دورکاری، فضای غیررسمی و خصوصی را به تسخیر خود درآورده و به زنان و خانواده تنش‌های مضاعفی وارد می‌کند. با پخش شدن زمان رسمی و اداری در زمان فراغت از

کار، زنان که مسئولیت بیشتری در خانه و خانواده دارند، در مقایسه با حالت عادی اشتغال رسمی نه تنها فشار کاری که تنش‌های خانوادگی و زناشویی بیشتری را تجربه می‌کنند. «جک این هم در آمد که می‌گفتند ما را برای این همه زندگی مشترک آماده نکرده بودند! مجبور بودم یک جاهایی سکوت کنم. کجا؟ مثلاً شب همسرم تصمیم می‌گرفت که برای فردا نان درست کند و صبح بیدار می‌شدم و می‌دیدم همه آشپزخانه را ریخت‌وپاش کرده است. آرد این طرف و ظرف آن طرف. یا می‌رفت خرید و می‌دیدم بدون این که ضدعفونی کند می‌گذاشت در یخچال و کابینت. مجبور بودم همه را دریاورم و کابینت و یخچال را ضدعفونی کنم و همه خریدها را و دوباره بگذارم در مکان‌های خودشان.» (آزاده، ۴۰ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای دو فرزند).

فقدان مهارت و مسلط نبودن به ظرافت‌های انجام کار خانگی و هدایت امور فرزندان و همچنین، فهم کار مردان در خانه به‌عنوان «کار دوباره کاری» از دیگر علت‌هایی است که زنان ترجیح می‌دهند همچنان در شرایط فشار مضاعف، کارهای خانه را به‌تنهایی انجام دهند. با اهمیت یافتن فضای عمومی و کار، حضور در فضای خصوصی و مشغول شدن به کار خانگی و مدیریت امور فرزندان و خانواده برای مردان در حاشیه قرار می‌گیرد و حتی در تصویر مرد سنتی، امری ضدارزش‌های مردانگی بازنمایی می‌شود. از همین رو، در فاجعه و بحران که خانواده نقش کانونی پیدا می‌کند، مردان در مقایسه با زنان آمادگی کمتری برای برعهده گرفتن مسئولیت کار خانگی و مراقبت از خانواده دارن و از آنجایی که بخش مهمی از توانایی مدیریت بحران در ارتباط با خانواده تعریف می‌شود، به‌نظر می‌رسد مردها تصویر مضاعفی از مردانگی مخدوش را به تصویر می‌کشند. درحالی که آزمون‌وخطا در کار خانگی و امور خانواده در شرایط بحران امری پرتنش‌تر از گذشته و باری مضاعف برای زنان است و مردان از این عرصه طرد می‌شوند که بحران‌های اقتصادی و مالی و ناتوانی دولت در مدیریت شرایط جامعه نیز، مردان به‌ویژه مردان طبقه کم‌برخوردار را در موقعیت مضاعفی از اقتدرزدایی از مردانگی قرار می‌دهد؛ چراکه نه‌تنها امکان ارائه تصویر یک مرد سنتی مقتدر را ندارند، بلکه موقعیت ظاهر شدن در قالب تصویر مردانگی جدید

در فراتر رفتن از تأمین اقتصادی و مالی خانواده نیز از آن‌ها سلب می‌شود. علاوه بر عدم اعتماد زنان به انجام کاری خانگی مردان و نیز تداوم مشارکت مردان در کار خانگی و مدیریت خانه و خانواده در شرایط عادی، برخی از باورهای زنانه نیز بر این نظر هستند که مردها به‌طور ذاتی فاقد توانایی انجام کارهای مربوط به خانه و خانواده هستند و به عبارتی، مردانگی امری ذاتی و برآمده از جنس مذکر و متفاوت از جنس مؤنث و زنانگی و در نتیجه، ذاتاً نامتناسب و ناهمخوان با کارهای خانگی است. دیگر باوری که هرچند به میزان کمتری میان زنان یا حتی خود مردان در مورد انجام کار خانگی و مشغولیت و درگیری بیشتر با امور فرزندان رایج است، بالا دانستن شأن مردانگی و سطح پایین بودن کار خانگی است. در واقع، کار خانگی و انجام امور خانواده توسط مردان، عامل مخدوش‌کننده مردانگی و دون شأن آن‌ها دانسته شده و از همین‌رو، زنان مخالف انجام کار خانگی توسط مردان هستند.

۴-۴. بازگشت به اهمیت جایگاه پدری در تجربه انتظار فاجعه

پدری همچون دو مفهوم مادری و کودکی برساختی اجتماعی و ثمره مدرنیته است. فرایند «خصوصی شدن خانواده» با جدایی خانه و خانواده از بقیه جامعه، یعنی محل کار، همسایه‌ها، خویشاوندان و خانواده جهت‌یاب، از نیمه دوم قرن ۱۸ به بعد آغاز (Ariès, 1982) و با تفکیک فضاهای درونی خانه و تعلق یافتن فضای خصوصی از آن خود به اعضای خانواده تداوم یافت (de Singly 2021). اختصاص فضای خصوصی، یعنی اتاق خواب به فرزندان و زن شوهر در دموکراتیک و افقی شدن روابط در خانواده نقش مهمی داشت. از پیامدهای تغییرات گسترده ایجادشده و تأثیر آن بر خانواده همچنین، پیدایش مفاهیم مادری^۱، پدری، کودکی و تعریف دوره‌ای از زندگی در قالب دوره کودکی^۲ و تبدیل کودک از نیروی کار به موجودی نیازمند عاطفه، تربیت و آموزش است. مادری در کنار وجه زیست‌شناختی‌اش، وجوهی اجتماعی و عاطفی احساسی یافت و

1. Maternity
2. Childhood

مراقبت از کودکان بیش از پیش از پیش تبدیل به امری زنانه شد. این در حالی بود که با پدیدارشدن عشق رمانتیک^۱ و پایه‌گذاری خانواده و رابطه زناشویی بر پایه آن، جایگاه پدر و شوهر از موجودی مقتدر و خشونت‌ورز به چهره‌ای کمتر خشن تغییر یافت. با پررنگ شدن عاطفه مادری و جایگزینی آن با اقتدار پدرسالارانه خشن، خانه و فضای خانگی^۲ بیش از پیش فضایی زنانه و مبتنی بر عواطف گردید (Giddens, 2004).

«پدرش خیلی کم در مسائل درسی پسرش وارد می‌شود چون درگیری شغلی بیشتری پیدا کرده و مدت‌زمان کارش بیشتر شده است. او فکر می‌کند که من می‌توانم از پسرش بریایم و بنابراین، لزومی نمی‌بیند که خودش را به‌سختی بیاندازد. همسرش در این دوران همکاری لازم را با من نداشت و بخصوص در مورد وضعیت درسی پسرش ورودی نداشت. ما خیلی بر سر تقسیم وظایف حرف زدیم، اما در عمل فایده‌ای نداشته و درنهایت، خودم هم پشیمان شدم از در میان گذاشتن. با خودم می‌گویم که به‌تنهایی انجام می‌دهم. اوایل زندگی در کارهای خانه مشارکت می‌کرد اما بعد از مدتی که گذشت اصلاً» (سوگل، ۳۶ سال، متأهل، کارشناسی، معلم، دارای یک فرزند و باردار).

و دو روایت از تجربه خوشایند زنان از تأثیر قرنطینه خانگی بر روابط فرزندان و پدران خانواده:

«بحران و شرایط کرونایی در کل برای من مثبت بود. ما رابطه‌مان صمیمی بود اما صمیمی‌تر شد. در این دوران دیدگاه‌های همدیگر را بیشتر و بهتر شناختیم. حتی رابطه بچه‌ها با پدرشان صمیمی‌تر شد. قبلاً کمتر با پدرشان صحبت می‌کردند، اما در این چند ماه از بحران کرونا و قرنطینه خانگی، بیشتر با هم حرف می‌زنند و بیشتر افکار، باورها و اهدافشان را با پدرشان در میان می‌گذارند. بیشتر از پدرشان مشورت می‌گیرند و او را به‌عنوان فردی می‌بینند که می‌تواند به آنها کمک کند. حتی در بعضی موارد که پدرشان مخالفت می‌کند، سعی می‌کنند موافقتش را جلب کنند یا اینکه دلایل مخالفتش را می‌پذیرند. ۱۸ سال هست که از ازدواج ما گذشته است، اما این چند ماه خیلی ما را به هم

1. The Romantic Love

2. Foyer

نزدیک کرد.» (سحر، ۳۶ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای دو فرزند).

«حضور همسر در خانه برای من خیلی خوب بود. من مسئولیت‌های زیادی در خانه دارم. شاغل نیستم، اما خیلی از مسئولیت‌های خانه و به‌ویژه به‌علت بیماری دخترم، بر عهده من هست. رسیدگی به امور درسی‌اش هم من برعهده دارم؛ اما این مدت که همسر در خانه بود، خیلی حس آرامش داشتم و خیلی کمک‌حالم بود. در این مدت به وضع درسی دخترم رسیدگی می‌کند و کمی از بار مسئولیت من کم شد. ترجیح می‌دهم که شغل پدرش طوری بود که بیشتر می‌توانست در کنار ما باشد. او همیشه صبح خیلی زود می‌رود و شب دیروقت برمی‌گردد. دخترم هم رابطه خوبی با پدرش پیدا کرده و خوشحال است.» (سمیرا، ۳۷ سال، متأهل، کارشناسی، خانه‌دار، دارای یک فرزند).

تصویر پدر خوب در بستر و زمینه اجتماعی تاریخی فرهنگی می‌تواند امری متکثر و متنوع باشد. در تصویر پدر سنتی وجه تأمین‌گری مالی و اقتصادی خانواده و فرزندان دارای اهمیت است؛ اما در پدر جدید بر هر دو وظیفه تأمین‌گری مالی و مراقبتی تأکید شده (Treas, Scott & Richards, 2018) و از چهار نوع اقتدار اخلاقی، عاطفی، اجتماعی و فیزیکی برای جایگاه پدری نام برده می‌شود (Rosin, 2010). پدری و پدر بودن با برعهده داشتن فعالیت‌هایی باهدف کسب درآمد تأمین‌گری مالی و اقتصادی خانواده و فرزندان فهم می‌شود و از همین‌رو، فعالیت‌های پدر ارتباطی غیرمستقیم با خانواده و فرزندان دارد؛ این در حالی است که کارخانگی به‌عنوان فعالیتی که بیشتر توسط زنان انجام می‌شود، ارتباطی مستقیم با زیست خانواده و فرزندان دارد (Bernardes, 2021). وجه تأمین‌گری مالی خانواده به‌عنوان امری مردانه به‌ویژه از شرایط بحران‌های اقتصادی متأثر شده و به حضور کمتر پدر در خانواده و درگیری کمتر با امور فرزندان و خانواده منجر و عرصه خانواده را بیش از پیش به فضایی زنانه تبدیل می‌کند؛ بنابراین، احتمالاً پدرانی که توانسته‌اند انتظار پدر خوب بودن در نگاه سنتی و پیشامدرن، یعنی پدر تأمین‌گر مالی را به‌خوبی ایفا کنند، نزدیکی بیشتری به تصویر جدید از پدر خوب با برعهده داشتن نقش‌های ارتباطی و مراقبتی بیشتری در رابطه با فرزندان دارند.

اگرچه با آغاز قرن ۲۱ و با عبور از اندیشه‌های رادیکال جنبش‌های فمینیستی و دانشجویی دهه ۶۰ و ۷۰ و تعریف خانواده به‌عنوان کانون سرکوب، خشونت و ایدئولوژی، چرخش‌هایی به سوی خانواده و اهمیت و جایگاه آن به‌ویژه در بی‌پناهی انسان مدرن در فقدان مراجع سنتی حمایت‌کننده شکل گرفت (Beck-Gernsheim, 2009)؛ اما این فهم از خانواده به‌مثابه کانون آرامش و پناه‌گاه امن در تجربه عینی شرایط بحران جهانی کرونا بیش از پیش تأیید شد. اهمیت و برجسته شدن جایگاه پدری به‌مثابه منزلت و مقام و نه صرفاً فعالیتی معطوف به تأمین‌گری مالی خانواده، در وجهی مضاعف ثمره پناه‌دادگی خانواده و فضای خانه به فرد در بحران و فاجعه کرونا است.

با پدیدار شدن مفهوم پدری و مادری اجتماعی و اهمیت تربیت و آموزش فرزندان و برآمدن دوره کودکی به‌عنوان دستاورد مدرنیته، بزرگ کردن و نگاه‌داری از فرزندان پیچیدگی‌ها و ظرافت‌هایی را ایجاد و ابعاد گسترده‌تری یافت. با جدایی و تمایز هرچه بیشتر میان فضای خانه و فضای کار و تفکیک آن به زنانه / مردانه، پدر و پدری جایگاه کم‌اهمیت‌تری در زندگی فرزندان یافت و مراقبت و نگهداری از آن‌ها به‌مثابه امری زنانه و مادرانه برجسته شد؛ این در حالی بود که این مسئولیت خواه برای زنان خانه‌دار و خواه دارای شغل، دشوار و پرتنش بوده و هست. هرچند در نگاه نخست، زنان در واکنش به تجمیع قدرت در فضاهای رسمی و عمومی در اختیار مردان، محوریت یافتن خود در خانواده و ایفای مسئولیت‌ها و چشم‌داشت‌های جنسیتی مادرانه در مراقبت از فرزندان را جبرانی بر بی‌قدرتی خود می‌دانستند؛ اما به‌نظر می‌رسد تجربه بحران و فاجعه کرونا و قرارگیری در موقعیت بازاندیشی، نه‌تنها پدران که مادران را نیز در موقعیت شکل‌گیری آگاهی جنسیتی قرار داده است و در واقع، در پس تجربه‌ای عینی اهمیت جایگاه پدری در خانواده برجسته و از سوی هر دو پدر و مادر مطالبه می‌شود. در همه‌گیری کرونا، مرکزیت‌یابی زنان در بطن تنش‌های درونی و بیرونی گوناگون تجربه می‌شود و این در حالی است که بیش‌ازپیش به اهمیت جایگاه پدر در خانه و خانواده پی برده و خواهان مسئولیت‌پذیری بیشتر آن‌ها در امور خانواده و فرزندان هستند. در واقع، درحالی‌که این

پژوهش بر روایت‌های زنان متمرکز است و فاقد روایت‌های بدیل مردانه از بحران کرونا و قرنطینه خانگی است، اما به نظر می‌رسد هم زنان و هم مردان خانواده به فهم مشترکی از موقعیت بحران رسیده و در موضوع بازگشت مردان به سپهر خانواده و برعهده‌گیری مسئولیت بیشتری در حوزه خصوصی خانواده با یکدیگر اتفاق نظر دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

بحران و فاجعه کرونا در نقطه مقابل فاجعه‌هایی همچون سیل، زلزله و جنگ به محوریت خانه و خانواده تجربه شد و منجر به به‌هم‌ریختگی نظم زندگی روزمره و عادی در کالبد خانه گردید. این پژوهش با در نظر گرفتن اهمیت مطالعه سویه‌های جنسیتی در تجربه فاجعه در مفصل‌بندی با راهکار قرنطینه خانگی به‌عنوان راهکار کنترل بیماری، در پی فهم تجربه جنسیتی از بحران کرونا به روایت زنان است. از همین رو، با مطالعه روایت‌های ۲۳ زن در دو استان البرز و تهران که در سال ۱۳۹۹ و در اولین قرنطینه خانگی مورد گفت‌وگو عمیق نیم‌ساخت‌یافته قرار گرفته‌اند؛ به این دو پرسش پاسخ داده شده است که تجربه جنسیتی زنان در بحران کرونا از خود و دیگری مردانه چیست؟ و فرایند سوژگی زنانه در بحران کرونا در بازاندیشی از خود، دیگری و جهان اجتماعی چگونه تجربه می‌شود؟.

مطالعه روایت‌های زنانه از تجربه مواجهه خانواده ایرانی با کرونا نشان می‌دهد، مرکزیت‌یابی زنان در آزمون بحران کرونا در شرایطی که قرنطینه خانگی به‌عنوان کانون مدیریت همه‌گیری بیماری تعریف شده است، در فرایند سوژگی و کار روی خود زنانه با یادگیری مهارت‌های جدید و بهبود توانایی‌ها به‌ویژه در شرایط بحران و به‌هم‌ریختگی نظم پیشینی زندگی اجتماعی با تجربه فشار ذهنی همراه است. فشار مسئولیت و انتظارهای جنسیتی از زنان در بحران کرونا به‌ویژه در غیاب دولت، فشار ذهنی و روانی مضاعفی را بر زنان وارد می‌کند و آن‌ها را شرایط دشواری قرار می‌دهد. در گفتمان غالب علوم اجتماعی و در غلبه رویکردهای آسیب‌شناسانه، قرارگیری در چنین موقعیتی با وارد ساختن فشار ذهنی و روانی دو چندان به افراد و به‌ویژه زنان، آن‌ها را آسیب‌پذیرتر می‌سازد؛ این در حالی است که موقعیت بحران کرونا با وجود تجربه فشارهای ذهنی مضاعف، یک موقعیت

سوژگی تاریخی برای زنان و ساخت فردیت ایشان است. بحران کرونا مفصل‌بندی یک موقعیت تاریخی خاص با فردیت افراد است که می‌تواند فراهم‌کننده یک فرصت تاریخی خاص به‌ویژه برای زنان ایرانی باشد که در آن تصویری متفاوت و متمایز از خود زنانه در سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی برسانند. باین حال توجه به این نکته ضروری است که هرچند قرارگیری زنان در موقعیت سوژگی در کلیت خود امری مثبت است، اما این سوژگی زنانه در وضعیت هراس از یک بیماری ناشناخته و در انتظار فاجعه ابتلا به بیماری و مرگ که افراد زیادی را در سراسر جهان به کام مرگ کشانده تجربه می‌شود و چنانچه حمایت‌های لازم در موقعیت بالقوه آسیب‌زا صورت نگیرد، می‌تواند تجربه تراجیکی برای زنان و خانواده‌ها رقم خورد.

به‌طور کلی، مطالعه تاریخ پاندمی‌ها و همه‌گیری‌ها به‌مثابه شرایط بحران و فاجعه نشان می‌دهد که زنان در همه این تجربه‌های تاریخی سوژه فراخوانده شده به مرکز هستند و گفتمان مدیریت خانه و خانواده به محوریت «زن کدبانو» تبدیل به گفتمان غالب شده است. باین حال، این مرکزیت‌یابی و محوریت یافتن زنانگی در موقعیت‌های خاص تاریخی امری گذرا و موقتی است و با بازگشت جامعه به نظم اجتماعی پیشینی، زنان از مرکز طرد می‌شوند؛ بنابراین، هرچند در بازگشت به تبار تاریخی پاندمی‌ها و اپیدمی‌ها و به‌دنبال بحران‌های سلامت و پزشکی، گفتمان مدیریت خانواده به محوریت زن کدبانو تبدیل به گفتمان غالب شده، اما این مرکزیت‌یابی امری ماندگار نیست. به گفته دیگر، با وجود آن‌که زنان در بحران و فاجعه بر اساس تجربه‌های تاریخی در گذشته نقش کانونی در خانه و خانواده به‌ویژه در نگهداری و بهبود وضعیت سلامت خانواده برعهده می‌گیرند و بر اخلاق مراقبت زنانه و مسئولیت‌پذیری زنان در خانواده تأکید می‌شود؛ اما با گذر از شرایط بحرانی تبار طرد زنانه باز خواهد گشت و تبدیل به گفتمان غالب خواهد شد.

تشکر و سپاسگزاری

بدین وسیله مراتب تقدیر و تشکر خود را از دانشگاه علامه طباطبائی که امکان انجام این پژوهش را فراهم کرد، اعلام می‌دارم. هم‌چنین از سرکار خانم دکتر دباغی عضو

هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی که در تدوین طرح پژوهش و انجام مصاحبه‌ها یاری‌گری کردند، سرکار خانم دکتر شفقتی که در تحلیل ابتدایی مصاحبه‌ها همراه تیم پژوهش بودند و هم‌چنین، سرکار خانم دکتر خزایی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران به‌عنوان همکار اصلی پژوهش کمال تشکر را دارم.

ORCID

Mohammadtaghi Karami Ghahi <http://orcid.org/0000-0001-5830-9316>

References

- Afrasiabi, H., Baharluoei, M. (2021). Existential Awareness: Experience of Reflexivity Under Corona Virus Pandemic. (in Persian). *Social Development & Welfare Planning*, 12(46), 171-199. doi: 10.22054/qjssd.2021.53003.2002
- Alavipour Rafsanjani, A., Abdi, R., Ghaznavi, E. (2020), Investigation of Mental Health and The Prevalence of Psychological Disorders in Mothers with School-Aged Children During the Corona Crisis. (in Persian). *Twin Achievements in Humanities Studies*, 3(29), 34-39. Retrieved from Academic Search Complete database.
- Ali, R., Ullah, H. (2021). Lived experiences of women academics during the COVID-19 pandemic in Pakistan. *Asian Journal of Social Science*, 49(3): 145-152. <https://doi.org/10.1016/j.ajss.2021.03.003>
- Aliabadi, sh., Daneshvar, S., Gasempour, F. (2021). Phenomenological Study of the Lived Experience of the Iranian Family During the Covid-19 Quarantine. (in Persian). *Social Problems of Iran* (Journal of Kharazmi University), 12(1), 33-61. SID. <https://sid.ir/paper/952524/en>
- Ariès, P. (1982). The discovery of childhood. *Child Welfare: Historical perspectives*, 1(5).
- Babaei Fard, A. A. (2013). The study of effects of women's employment on family and social relationships among women working in Aran & Bidgol. (in Persian). *Woman in Development & Politics*, 11(3), 427-451. doi: 10.22059/jwdp.2013.36537
- Badamchi, M., Alborzi, F. (2020). Corona pandemic: Return to Home and Emerging a New Generation of Digital-Housewives in Iran. (in Persian). *Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 12(3), 183-217. doi: 10.22035/isih.2020.4013.4101
- Baker, P., (2020), We Should Never Return to Normal Conditions, translated by: Mohammad Memarian. *Tarjoman website*, (published on April 19, 2020).
- Barnett, R. C., Hyde, J. S. (2001). Women, men, work, and family: An expansionist theory. *American psychologist*, 56(10), 781.
- Beck-Gernsheim, E. (2009), *Families in Today's World*, translated by Afshar Naderi and Bitā Madani, Tehran: Afshar Naderi.
- Berger, P., L. (2018), *The Sacred Canopy: Elements of the Sociological Theory of Religion*, translated by: Abolfazl Morshidi, Tehran: Sales Publication.
- Bernardes, J. (2021), *Family Studies, An Introduction*, translated by: Hossein Ghazian, Tehran: Ney Publishing.
- Bertucci, M.M. (2009), Place de la réflexivité dans les sciences humaines et sociales: quelques jalons. *Presses universitaires de Rennes Cahiers de sociolinguistique*, 14 (1) : 43- 55.
- Bessière, C., Biland, E., Gollac, S., Marichalar, P., Minoc, J. (2020). Penser

- la famille aux temps du Covid-19. *Mouvements*, 8. & Clair, A. Homes, Health, and COVID-19: How Poor Housing Adds to the Hardship of the Coronavirus Crisis—Social Market Foundation. (<http://mouvements.info/penser-la-famille-aux-temps-du-covid-19/rss2>)
- Boudon, R., Bourricaud, F. (2006), *Critical Dictionary of Sociology*, translated by: Abdol Hossein Nikgahar, Tehran: Contemporary Culture.
- Cefaï, D. (1998). Figures du lien intersubjectif », *Phénoménologie et sciences sociales*, Genève 12, Librairie Droz, *Travaux de Sciences Sociales*. 73-111.
- Cefaï, D. (1998). Trois études théoriques de sociologie phénoménologique, *Phénoménologie et sciences sociales. Travaux de Sciences Sociales* : 223-281. <https://www.cairn.info/phenomenologie-et-sciences-sociales--9782600002622.htm>
- Center for Disease Control and Prevention. Characteristics of persons who died with COVID-19 -United States, February 12 - May 18, 2020. <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/69/wr/mm6928e1.htm>
- Chin, M., Sung, M., Son, S., Yoo, J., Lee, J., Chang, Y. E. (2020). Changes in family life and relationships during the COVID-19 pandemic and their associations with perceived stress. *Family and Environment Research*, 58(3), 447-461.
- Cluver, L., Lachman, J. M., Sherr, L., Wessels, I., Krug, E., Rakotomalala, S., McDonald, K. (2020). Parenting in a time of COVID-19. *Lancet*, 395(10231).
- Connell, R. W., Messerschmidt, J.W. (2015). Faut-il repenser le concept de masculinité hégémonique?. *Terrains & travaux*, 2 (27) : 151-192.
- Creswell, J. (2012), *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing among Five Approaches*, translated by: Hasan Danaei Fard, Seyyed Hossein Kazemi, Tehran: Eshraghi Safa
- de Singly, F. (2021). The Family of Individuals: An Overview of the Sociology of the Family in Europe, 130 Years After Durkheim's First University Course. *The Palgrave Handbook of Family Sociology in Europe*, 15-43.
- Detrez, Ch. (2002), *la construction sociale du corps*, Paris: Seuil.
- Dubet, F. (1994), *Sociologie de l'expérience*, Paris : Seuil.
- Duret, P., Roussel, P. (2003), *Le corps et ses sociologies*, Paris : Nathan.
- Ehrenberg, A. (2010). *Weariness of the Self: Diagnosing the History of Depression in the Contemporary Age*. McGill-Queen's University Press. <http://www.jstor.org/stable/j.cttq48ft>
- Eliade, M. (2013). *The quest: History and meaning in religion*. University of Chicago Press.
- Eskandarian, Gh. (2020), The Evaluation of the Consequences of the Corona Virus on Lifestyle (With Emphasis on Cultural Consumption Pattern). (in Persian). *Evaluation of Social Impacts*, 1(2) (special issue on the

- consequences of the outbreak of the Covid-19), 65-85. SID. <https://sid.ir/paper/524156/fa>. Retrieved from Academic Search Complete database.
- Fassin, É. (2015). D'un langage l'autre: L'intersectionnalité comme traduction. *Raisons politiques, Presses de Sciences Po (P.F.N.S.P.)*, 2 (58), 9-24.
- Flaherty, C. (2020). No room of one's own. Available at: <https://www.insidehighered.com/news/2020/04/21/early-journal-submissiondata>.
- Foucault, M. (2011), *The Birth of the Clinic*, translated by: Fateme Valiani, Tehran: Mahi Publication.
- Gao, G., Sai, L. (2020). Towards a 'virtual' world: Social isolation and struggles during the COVID-19 pandemic as single women living alone. *Gender, Work & Organization*, 27(5), 754-762. <https://doi.org/10.1111/gwao.12468>
- Giddens, A. (2004). La Transformation de l'intimité: sexualité, amour et érotisme dans les sociétés modernes, tr. fr. J. Mouchard, La Rouergue Chambon.
- Gilia, C. (2020). Covid-19 Pandemic-A Determining Factor in the Increase of Violence Against Women. Case study: France. *Journal for Ethics in Social Studies*, 4(1), 70-82. <https://doi.org/10.18662/jess/4.1/29>
- Goffman, E. (1977). The arrangement between the sexes. *Theory and society*, 4(3): 301-331.
- Hakim, C. (2006). Women, careers, and work-life preferences. *British Journal of Guidance & Counselling*, 34(3), 279-294.
- Hall, S. Du Gay, P. (1996). *Questions of cultural Identity*. London: Sage.
- Hall, S. (2014). Cultural identity and diaspora. *Diaspora and visual culture* (taylorfrancis.com).
- Hamel, Ch. (2006), La sexualité entre sexisme et racisme: les descendantes de migrant-e-s du Maghreb et la virginité, *Nouvelles Questions Féministes, numéro spécial «Sexisme et racisme: le cas français»*, 25 (1), 41-58.
- Hérichon, E. (1969). Erich Fromm, Société aliénée et société saine: du capitalisme au socialisme humaniste: psychanalyse de la société contemporaine, Paris, le Courrier du livre, 1956. *L'Homme et la société*, 11(1), 230-233. http://www.persee.fr/doc/homso_00184306_1969_num_11_1_1196
- Hertz, R., Mattes, J., Shook, A. (2021). When paid work invades the family: Single mothers in the COVID-19 pandemic. *Journal of Family Issues*, 42(9), 2019-2045.
- Hochschild, A., Machung, A. (1989). *The Second Shift: Working Families and the Revolution at Home*. London: Penguin Books.
- Holmes, M. (2009). *Gender in Everyday Life*, translated by: Mohammad

- Mehdi Labibi, Tehran: Naqd-e Afkar Publishing Company.
- Humphreys, K. L., Myint, M. T., Zeanah, C. H. (2020). Increased risk for family violence during the COVID-19 pandemic. *Pediatrics*, 146(1). DOI: 10.1542/peds.2020-0982
- Huremović, D. (Ed.). (2019). *Psychiatry of pandemics: a mental health response to infection outbreak*. Springer.
- Karam ghahi, M. T., Khazaei, T., Oujian, P. (2023). Women's Narratives of Iranian Family's Experience of Home Quarantine under Covid-19. (in Persian). *Sociological Review*, 30(1), 207-228. doi: 10.22059/jsr.2023.361250.1869
- Karami ghahi, M. T., & Farzadmanesh, S. (2023). How Influencer Women Represent the Family Everyday Life in Corona Situation. (in Persian). *Journal of Culture-Communication Studies*, 24(62), 7-37. doi: 10.22083/jccs.2023.347313.3614
- Khalili, M. (2020). Building A Virtual Geminschaft in The Age of Corona. (in Persian). *Strategic Policy Research*, 9(33), 157-191. SID. <https://sid.ir/paper/952662/fa>
- Khodakarampour, Z. (2013), Investigating the Relationship Between Employment and Work-Family Conflict. (in Persian). *Social, Economic, Scientific and Cultural Monthly of Work and Society*, 161, 45-39.
- Larguèche, D. (2011). Women, family affairs, and justice: Tunisia in the 19th century, *History of the Family*, 16, 142–151
- Lavergne, C., Diaz, R. V., Lessard, G., Dubé, M., Beaulieu, C., Kate-Jolin, S., Paquet, C. (2020). La COVID-19 et ses impacts sur la violence conjugale et la violence envers les enfants: ce que nous disent la recherche et la pratique. *Intervention*, 1, 27-35.
- Lebow, J. L. (2020). Family in the age of COVID-19. *Family process*.
- Lee, J., Chin, M., Sung, M. (2020). How has COVID-19 changed family life and well-being in Korea?. *Journal of Comparative Family Studies*, 51(3-4), 301-313. <https://doi.org/10.3138/jcfs.51.3-4.006>
- Macé, É. (2015). *L'après-patriarcat*. Seuil. Paris.
- Macé, E. (2018). From patriarchy to composite gender arrangements? Theorizing the historicity of social relations of gender. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 25(3), 317-336.
- MacKendrick, N. (2014). More work for mother: Chemical body burdens as a maternal responsibility. *Gender & society*, 28(5), 705-728.
- MacKendrick, N., Cairns, K. (2019). The polluted child and maternal responsibility in the US environmental health movement. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 44(2), 307-332.
- Malisch, J. L., Harris, B. N., Sherrer, S. M., Lewis, K. A., Shepherd, S. L., McCarthy, P. C., Deitloff, J. (2020). In the wake of COVID-19, academia needs new solutions to ensure gender equity. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(27), 15378-15381. <https://>

doi.org/10.1073/pnas.2010636117

- Marks, S. R., MacDermid, S. M. (1996). Multiple roles and the self: A theory of role balance. *Journal of Marriage and the Family*, 417-432.
- Martuccelli, D., de Singly, F. (2012), *Les sociologies de L'individu*, Paris : Armand colin.
- Martuccelli, Danilo. (2002). *Grammaire de l'individu*. Paris : Gallimard.
- Maume, D. J. (2016). Can men make time for family? Paid work, care work, work-family reconciliation policies, and gender equality. *Social Currents*, 3(1), 43-63.
- Mirzaei, M., Nazarzadeh, M. (2021), Investigating the Causes of the Increase in Domestic Violence against Aomen during the Home Quarantine and Providing Solutions to Achieve Women's Citizenship Rights in the Post-Corona Period (case of women of Ilam city). (in Persian). *Civil Rights Studies*, 5(19): 243. magiran.com/p2277290
- Paugam, S. (2010). *Concepts. Dans Les 100 mots de la sociologie*. Paris: PUF.
- Power, K. (2020). The COVID-19 pandemic has increased the care burden of women and families. *Sustainability: Science, Practice and Policy*, 16(1), 67-73. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15487733.2020.1776561%40tsus20.2020.17.issue-S1>
- Price-Haywood, E., Burton, J., Fort, D., Seoane, L. (2020). Hospitalization and mortality among black patients and white patients with Covid-19. *New England Journal of Medicine*, 382(26), 2534–2543.
- Rentsch, C. T., Kidwai-Khan, F., Tate, J. P., Park, L. S., King Jr, J. T., Skanderson, M., Justice, A. C. (2020). Covid-19 testing, hospital admission, and intensive care among 2,026,227 United States veterans aged 54–75 years. *MedRxiv*.
- Roland, J. S. (2020), COVID-19 Pandemic: Applying a Multisystemic Lens, *Family Process*. 59 (3), 922-936. doi: 10.1111/famp.12584
- Rosin, H. (2010), The end of men. *The Atlantic*, 306 (1), 56-72.
- Ruddick, S. (1980). Maternal thinking. *Feminist studies*, 6(2), 342-367.
- Schütz, A. (2003). *L'étranger: un essai de psychologie sociale*. Editions Allia.
- Merriam, Sh. B. (2015), *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation*, translated by: Noorullah Pasha, Tehran: Jame'e va Farhang Publication.
- Simmel, G. (1999), *Sociologie. Études sur les formes de la socialisation*, traduction par Laura Gasparni et Julien Freund, Paris : PUF.
- Tajbakhsh, G. (2020). An analysis of the modern lifestyle in the post-Corona era. (in Persian). *Strategic Studies of public policy*, 10(35), 340-360. SID. <https://sid.ir/paper/391570/fa>
- Toombs S. K. (2018), *Meaning of Illness: A Phenomenological Account of the Different Perspectives on the Physician and the Patient*, Translated by: Mohammad Reza Akhlaghimanesh, Tehran: Farhameh

Publication.

- Touraine, A. (2021), *The Return of the Actor: Social Theory in Postindustrial Society*, translated by: Salman Sadeghizadeh, Tehran: 3rd Edition.
- Treas, J., Scott, J., L., Richards, M. (2018). *The Global Chaos of Love: Toward a Cosmopolitan Turn in the Sociology of the Family*, translated by: Mohammad Memarian. Tehran: Tarjoman-e Olum-e Ensani.
- Umamaheswar, J., Tan, C. (2020). Dad, wash your hands: gender, care work, and attitudes toward risk during the COVID-19 pandemic. *Socius*, 6, 2378023120964376.
- Usher, K., Bhullar, N., Durkin, J., Gyamfi, N., Jackson, D. (2020). Family violence and COVID-19: Increased vulnerability and reduced options for support. *International journal of mental health nursing*, 29(4), 549. <https://doi.org/10.1111%2Finm.12726>
- Van Bavel, J. J., Baicker, K., Boggio, P. S., Capraro, V., Cichocka, A., Cikara, M. et al. (2020). Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. *Nature Human Behaviour*, 4, 460–471. <https://doi.org/10.1038/s41562-020-0884-z>
- Warthon, A.S. (2012), *The Sociology of Gender, An introduction to Theory and Research*. Welley-Black well, US.
- Weber, M. (2018), *Religion, Power, Society*, translated by: Ahmad Tadyon, Tehran: Hermes Publishing.
- West, C., Zimmerman, D. H. (1987), Doing Gender, *Gender and Society*, 1(2),125-151.
- Zamarro, G., Perez-Arce, F., Prados, M. J. (2020). Gender Differences in the Impact of COVID-19. *KTLA*. Accessed on July, 16, 2021.
- Zokaei, M.S. (2020). *The Art of Conducting Qualitative Research from Problematization to Compilation*. (in Persian). Tehran: Agah.
- Zuckerman, Ph. (2005), *Invitation to the Sociology of Religion*, Translated by: Khashayar Deyhimi. Tehran: Loh-e Fekr.

استناد به این مقاله: کرمی فهی، محمدتقی. (۱۴۰۱). جنسیت و فهم سوژگی زنان از قرنطینه خانگی در بحران کرونا، فصلنامه علوم اجتماعی، ۳۰(۹۹)، ۸۹-۱۳۲. DOI: 10.22054/qjss.2023.76686.2716

Social sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License...